

Kepa Nicaragua 20 vuotta
Yhdessä muutoksen puolesta

Kepa Nicaragua 20 vuotta
Yhdessä muutoksen puolesta

KEHITYSYHTEISTYÖN PALVELUKESKUKSEN RAPORTTISARJA
RAPORTTI NO. 110, 2010

ISSN 1236-4797
ISBN 978-952-200-170-2 (PDF)

TEKSTI: ERIKA BRENNER – ADELINA LEÓNIN JA ELOÍSA ZAPATAN AVUSTUKSELLA

KOORDINAATIO: SOILA HIRVONEN

ASIAANTUNTIJA-APU: TONI SANDELL

ULKOASU: ESA WESTMAN

KANSIKUVA: ESA WESTMAN

VALOKUVAT: JUKKA ARONEN (s. 23, 24, 30, 62, 63); ERIKA BRENNER (s. 49, 56, 63); LARISSA BRUUN (s. 7, 12, 16, 28, 34, 42, 44, 46, 52, 54, 65); SANNA LAITAMO (s. 9, 21, 47); KIMMO LEHTONEN (s. 6, 11, 14, 17, 26, 31, 32, 38, 39, 40, 45, 58); KIRSI SALONEN (s. 15); TONI SANDELL (s. 60, 61); SIRPA SINERVÄ (s. 10, 19); ESA WESTMAN (s. 36)

KÄÄNNÖS ESPANJASTA: ARJA KOSKINEN

ALKUPERÄINEN TEOS: KEPA NICARAGUA 20 AÑOS – JUNTOS MARCAMOS LA DIFERENCIA (KEPAN TAUSTASELVITYS NRO 97)

KEHITYSYHTEISTYÖN PALVELUKESKUS KEPA
Hospital Militar, 1 c al lago 1,5 c abajo
Bolonía, Managua
Nicaragua
PUH. +505 2266 3415
NICARAGUA@KEPA.FI

Töölöntorinkatu 2 A
00260 Helsinki, Finland
PUH. +358-9-584 233
KEPA@KEPA.FI
WWW.KEPA.FI

KEPAN TOIMINTAA TUETAAN JULKISIN VAROIN ULKOASIAINMINISTERIÖN KEHITYSYHTEISTYÖOSASTON KANSALAI SJÄRJESTÖMÄÄRÄRAHOISTA.

4	Esipuhe
6	Nicaragua – toivon maa
8	Suomalaiset valkonaamat tulevat
18	Mitä sanovat kehitysjoukkolaiset ja heidän ystävänsä?
22	'Autolote Chele'stä kohti kumppanuusohjelmaa
27	Kumppanuus – erilaista toimintaa
35	Niin köyhä, niin rikas: Miksi Karibianrannikolle?
36	Karibianrannikolla maa on kaiken keskipiste
38	Oma agenda Karibianrannikolle
43	Poliittinen vaikuttaminen alkaa
45	Karibialaismusiikista moderniin tanssiin
50	Jäsenten käytettävissä
55	Kohti globaalia vaikuttamisohjelmaa
58	Globaali ohjelma ja sen paikallinen vaikutus
62	Kokonainen ohjelma Kepan kanssa
66	Epilogi
68	Luettelo kehitysjoukkolaisista ja suomalaisista työntekijöistä
72	Luettelo yhteistyöjärjestöistä
73	Luettelo haastatelluista henkilöistä
74	Lähdeluettelo

Esipuhe

Hyvä lukija,

Tämä julkaisu tarjoaa katsauksen Kepan 20-vuotiseen toimintaan Nicaraguassa. Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa aloitti toimintansa maassa vuonna 1989 käyttäen nimeä Servicio de Cooperantes de Finlandia (Suomen kehitysjoukkopalvelu). Nimi heijasti vastaperustetun järjestön päätehtävää: eri alojen ammattilaisten lähettämistä vapaaehtoistyöhön kehittyviin maihin. Samalla se tuki jäsenjärjestöjään niiden hankkeissa paikallisten yhteistyöjärjestöjen kanssa samoissa maissa. Kymmenen vuoden toiminnan jälkeen painopiste siirtyi kehitysjoukoista yhteistyöhön kansalaisyhteiskuntaa edustavien paikallisten toimijoiden kanssa. Tämä on kehityspoliittisen työmme päämetodi etelässä, ja sen ohella olemme vuosien mittaan jatkaneet ja kehittäneet jäsenjärjestöillemme tarjottavan tuen muotoja.

Haluamme jatkaa toimintaamme Nicaraguassa, koska uskomme sen olevan hyödyllistä molemmille osapuolille. Yleisesti ottaen katsomme, että läsnäolomme etelän maissa synnyttää osaamista ja luottamusta Kepan vaikuttamis- ja koulutustyöhön Suomessa; samalla voimme tarjota omille ja jäsenjärjestöjemme etelän kumppaneille kiinnostavia näkökulmia ja uudenlaista tukea niiden vaikutuksen vahvistamiseksi kotimaassaan. Kepalle on lisäksi tällä hetkellä erityisen tärkeää jatkaa nicaragualaisen kansalaisyhteiskunnan tukemista, erityisesti sen oikeutta osallistua päätöksentekoon.

Tämä kirja kertoo Kepan historiasta ja niistä ihmisistä, joiden kanssa olemme toimineet Nicaraguassa. Sen tavoitteena on myös saada lukijat ymmärtämään Kepan maaohjelmaan tehtyjen muutosten syitä. Muutoksista on päätetty sekä Nicaraguassa että Helsingissä. Päätökset heijastavat sekä Suomen politiikassa tapahtuneita muutoksia että maailmanlaajuisia uusia linjoja kehitysajattelussa.

Haastatteleamalla hyvin pientä osaa kaikista toiminnassa mukana olleista henkilöistä ja tutkimalla valtavaa arkistomäärää tekijät ovat antaneet äänen Kepan historialle Nicaraguassa. Kuunnelkaa sitä!

Helsingissä, 20. marraskuuta 2009

Gunvor Kronman
Hallituksen puheenjohtaja
KEPA

Nicaragua

Toivon maa

Elettiin vuotta 1988, kun joukko suomalaisia kansanedustajia saapui Nicaraguaan valmistelemaan Suomen ja Nicaraguan välistä yhteistyösopimusta. Sandinistihallitus oli siihen aikaan vielä vallassa, ja vallankumouksen ansiosta maa edusti toivoa oikeudenmukaisemman yhteiskunnan luomisesta.

Marjatta Nieminen, Kepan ensimmäinen Nicaraguan-koordinaattori, kertoo, että maa oli ”muodissa” ja että kaikki halusivat antaa sille tukensa. Niin myös Kepan suomalaiset jäsenjärjestöt.

Siihen aikaan Nicaraguan kansalaisyhteiskunnan järjestäytyminen oli vasta aluillaan ja vallankumousprosessia tiiviisti seuraavat kansainväliset kansalaisjärjestöt toimivat osaksi vastoin omaa luonnettaan: yleensä kansalaisjärjestöt eivät työskennelleet hallitusten kanssa, mutta tässä tapauksessa ne päättivät toimia suoraan vallankumoushallituksen kanssa.

Voidakseen aloittaa toimintansa Nicaraguassa myös Kepan oli saatava asiasta vakuuttuneiksi omat jäsenjärjestönsä ja hallituksensa sekä ennen kaikkea Suomen hallitus, Kepan rahoittaja. Ja niin kävi, että 6. tammikuuta 1989 Suomen ja Nicaraguan hallitukset allekirjoittivat sopimuksen Kepan toiminnasta Nicaraguassa.

Kepan Nicaraguan toiminnan tavoitteena oli tarjota kehitysjoukkojen avulla teknistä tukea eri alueille ja aloille. Ensimmäinen yhdentoista kehitysjoukkolaisen ryhmä saapui Nicaraguaan vuonna 1989. Kepan jäsenjärjestöt puolestaan keskittyivät toteuttamaan hankkeita. Tämä työnjako oli siihen aikaan Pohjoismaissa vallalla, ja Kepa seurasi samaa linjaa.

KEPAN LYHYT HISTORIIKKI

- Vuonna 1985 perustettu Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kefa on kehitysyhteistyötä tekevien tai muuten kehitysmaakysymysten kanssa työskentelevien suomalaisten kansalaisjärjestöjen kattojärjestö.
- Toimintansa alussa Kepalla oli 56 jäsenjärjestöä, tällä hetkellä lähes 300.
- Kefa avasi maatoimiston ja alkoi lähettää kehitysjoukkolaisia Sambiaan vuonna 1987, Nicaraguaan vuonna 1989 ja Mosambikiin vuonna 1991.
- Kefa toimii tällä hetkellä Mosambikissa, Nicaraguassa, Tansaniassa ja Mekongin alueella Aasiassa.
- Kepalla ei ole yhteistyömaissaan omaa kehitysohjelmaa, vaan se tekee yhteistyötä paikallisten kumppaneiden kanssa tavoitteenaan vahvistaa kansalaisyhteiskunnan osallistumista maan kehityspolitiikkaan ja tukea jäsenjärjestöjensä paikallisia yhteistyökumppaneita.
- Suomessa Kefa vaikuttaa kehityspolitiikkaan ja tarjoaa erilaisia palveluja jäsenjärjestöilleen.

KEPAN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT TOIMINTANSA ALUSSA

- toteuttaa suomalaista kehitysjoukko-ohjelmaa
- edistää ja koordinoida suomalaisten kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyötä

Suomalaiset valkonaamat tulevat

Vuonna 1989 ovensa avanneessa Kepan Nicaraguan-toimistossa oli kolme työntekijää: Kepan Nicaraguan-koordinaattori Marjatta Nieminen, hänen paikallinen assistenttinsa Ligia Moreno sekä vastaanottovirkailija Xiomara Lara.

- Nicaraguassa oli siihen aikaan paljon vaikeuksia: vettä, sähköä ja joitakin ruokatarvikkeita oli niukasti, ja Kepan työntekijöiden oli taattava nämä palvelut kaikille kehitysjoukkolaisille. Ensimmäisinä vuosina toiminta keskittyikin enemmän kehitysjoukkolaisista huolehtimiseen kuin yhteistyötahojen valmentamiseen ja vahvistamiseen, kertoo Moreno.

- Olin äskettäin Nicaraguassa ja näin miten teknologia on edistynyt 20 vuodessa. Se muistutti minua siitä kun työskentelin Kepassa Nicaraguassa vuonna 1989: meillä ei ollut puhelinta, ei faksia, tietokoneista puhumattakaan. Kaikki viestintä hoitui radiolla. Minun oli mentävä TELCOR:iin (Telecomunicaciones y Correos, Nicaraguan tele- ja postilaitos) kirjoittamaan telexejä Suomeen, kertoo Marjatta Nieminen, Kepan koordinaattori vuosina 1989-1991.

Maatalousteknikoista lääkäreihin

Yhteistyöstä vastasi Nicaraguan kehitys yhteistyöministeriö (Ministerio de Cooperación Externa, MCE). Sieltä kerrottiin, mihin kehitysjoukkolaisia piti lähettää ja millä aloilla teknistä tukea tarvittiin, mutta Kepan osaksi jäi neuvotella yhteistyösapuolen kanssa, selittää Moreno.

Lesbia Morales, joka työskenteli silloisessa kehitys yhteistyöministeriössä, kertoo, että neuvotteluprosessissa ministeriö esitti Kepalle hallituksen tarpeet ja että Kepa osoitti uskomatonta joustavuutta työskennellä millä sektorilla tahansa.

KIITOSKIRJE

- Vuonna 1988 Nicaraguahan saapui suomalaisten kansanedustajien valtuuskunta osana kehitysjoukkoja koskevia sopimusneuvotteluja, ja se teki jotain erityisen yllättävää. Palattuaan kotimaahansa kansanedustajat lähettivät virallisen kiitoskirjeen vierailun järjestämiseen osallistuneille henkilöille, kertoo Lesbia Morales.

- Se teki minuun suuren vaikutuksen. Olin todella yllättynyt, koska korkean tason valtuuskunnille ei yleensä tule mieleen kiittää saamistaan tiedoista tai avusta, sillä mehän teimme vain työtämme. Mutta sellaisia ovat suomalaiset ja Kepa edustaa vahvasti suomalaista mentaliteettia, sanoo Morales.

Ryhmä kehitysjoukkolaisia tutustumassa Bosawasin sademetsäalueeseen

Marjatta Niemisen mukaan kehitys yhteistyöministeriön kanssa etsittiin kehitysjoukkolaisille työtä terveys-, koulutus- ja ympäristöalalta sekä teknisiltä aloilta. Ligia Moreno muistelee, että ensimmäisessä 11 hengen kehitysjoukkolaisryhmässä oli muun muassa lääkäreitä, sairaanhoitajia, erityisopettajia, matemaatikkoja ja maatalousinsinöörejä.

Kehitysjoukkolaiset sijoitettiin Managuaan sekä Boacon ja Chontalesin lääneihin, myöhemmin myös Rivasiin, Esteliin, Ocotaliin, Matagalpaan ja Jinotegaan. He työskentelivät erilaisissa vastaperustetuissa instituutioissa, naisjärjestöissä ja muissa kansalaisjärjestöissä, pienyrityksissä, kuntahallinnossa ja ministeriöiden alaisissa laitoksissa muun muassa opetus- ja terveysministeriössä.

Yhteinen opintie

- Kehitysjoukkolaiset tulivat suurin odotuksin. Esimerkiksi lääkäri odotti löytävänsä työparin, jolta olisi saanut tukea ja neuvoja, mutta se ei ollut mahdollista olosuhteissa, joissa nicaragualaiset instituutiot työskentelivät siihen aikaan. 80-luvulla maasta muutti suuri määrä ammattitaitoista työvoimaa, joten erityisalojen osajista oli suuri puute, kertoo Ligia Moreno.

Järjestöt ja laitokset eivät siten olleet valmistautuneita vastaanottamaan kehitysjoukkolaisia ja tarjoamaan heille henkilökohtaista työparia.

ENSIMMÄINEN STRATEGIASUUNNITELMA: KESTÄVÄ KEHITYS

Vuonna 1991 Sambian kehitysjoukko-ohjelmasta tehtiin arvio, mikä johti moniin muutoksiin koko Kepassa. Järjestön ensimmäinen strategiasuunnitelma tehtiin vuonna 1993. Strategiassa otettiin huomioon 80-luvun kriittinen kehityspoliittinen keskustelu. Ajan uusi idea oli kestävä inhimillinen kehitys.

Kepan erään jäsenjärjestön edustaja Maija Hakulinen kommentoi uutta ohjelmaa seuraavasti:

- Tärkeintä on ymmärtää muutoksen tarve. Kestävä kehitys ei ole yhtä kuin länsimaisen mallin mukainen taloudellis-tekninen kasvu. Kehitysyhteistyön tavoitteena tulisi olla kestävä kehitys.

NICARAGUAN KENTTÄKOMITEA KOROSTAA VUOROVAIKUTUSTA

Nicaraguan kenttäkomitean mielestä kehityspionistelijien kestävyyttä tuli tarkastella varauksella. Komiteaan kuului Kepan työntekijöitä sekä kehitysjoukkolaisten edustajia. Komitea korosti, että kehitysjoukkolaisilta ei voi odottaa kestäviä tuloksia kahdessa vuodessa, joista vain osa on tehokasta työaikaa. Joissain tapauksissa kehitysjoukkolaiset olivat pakostikin ”gapfilling”-linjalla – he täyttivät tyhjiöitä eli sellaisia työpaikkoja, joita yhteistyösopuolella ei ollut varaa rahoittaa.

Kenttäkomitea ei myöskään yhtynyt arvioinnin keskeiseen argumenttiin siitä, että kehitysjoukkolaisten tärkein tehtävä olisi kouluttaminen. Kenttäkomitean mielestä tiedon yksisuuntaisen välittämisen sijasta tulisi korostaa vuorovaikutusta kehitysjoukkolaisen ja hänen yhteistyökumppaninsa välillä sekä uuden tiedon tuottamisen tärkeyttä.

Ajatuksena oli, että kehitysjoukkolaisilla olisi aina ollut kansallinen työpari, että he eivät koskaan olisi työskennelleet yksin ja että sillä tavalla sekä suomalaiset että nicaragualaiset olisivat oppineet toisiltaan, selittää Marjatta Nieminen. Niin ei aina käynyt.

-Mulle ei nimetty yhteistyökumppania, contrapartea, enkä oikeastaan tälläkään hetkellä tiedä, keneltä kysyä neuvoa, jos jotain ongelmia tulee, sanoi kehitysjoukkolainen lääkäri Irene Haapanen toimittuaan vuoden Juigalpan terveyskeskuksessa.

- Käytännössä monilla kooperanteilla ei ole ollut tilaisuutta siirtää tietoaan työtovereilleen, mutta esimerkiksi hoitotyössä he voivat vaikuttaa suoraan potilaisiinsa. Toisaalta pitää muistaa, että myös me opimme monia asioita ja sopeutuminen vaatii paljon, sanoo Marjatta Nieminen.

Hän lisää, että nicaragualaiset olivat tottuneita työskentelemään ulkomaalaisten kanssa, koska niinä vuosina maassa oli ihmisiä joka puolelta maailmaa ja melkein joka työpaikassa oli vapaaehtoistyöntekijä. Se oli heille luonnollinen tapa tehdä yhteistyötä ja työskennellä.

- Kokemukseni kehitysjoukkolaisena oli hyvin arvokas. Pystyin välittämään tietoa ja saamaan tietoa kansalta, joka toivotti minut tervetulleeksi, kertoo Kari Finnilä, Nicaraguahan vuonna 1992 saapunut kehitysjoukkolainen.

Jotkut sopeutuvat, toiset eivät

Finnilä kertoo, että kehitysjoukkolaiset asuivat ensimmäisen kuukautensa nicaragualaisessa perheessä oppiakseen espanjan kieltä.

”todellisuus ei ole koskaan sitä mitä odottaa”

Nicaragualaisessa perheessä asuminen oli minulle hyvin myönteinen kokemus. Puhuin jo vähän espanjaa, mikä sai minut sopeutumaan nopeammin. Perheessä oppiminen oli todella kovaa sellaisille kehitysjoukkolaisille, jotka eivät puhuneet lainkaan espanjaa. Nicaragualainen äitini kuoli vuosi sitten ja pidän yhteyttä perheeseen yhä edelleen, kertoo Finnilä.

Toisen kehitysjoukkolaisen Pentti Järvisen – Juigalpaan sijoitetun sähköinsinöörin – mukaan Suomessa järjestetty koulutus valmisti kehitysjoukkolaisia vaikeisiin oloihin, mutta monet yllättyivät myönteisesti nähdessään, että olot eivät olleetkaan niin äärimmäiset. Toisaalta ihmisiä on vaikea valmentaa täydellisesti, koska todellisuus ei koskaan ole sitä mitä odottaa.

- Oma loppuarvioni on myönteinen, vaikka joidenkin kehitysjoukkolaisen olikin hyvin vaikea sopeutua maan oloihin, sanoo Ligia Moreno, Kepan Nicaraguan-toimiston ensimmäinen assistentti.

Sitten oli niitä, jotka sopeutuivat hyvin ja solmivat henkilökohtaisia kontakteja, joita he pitävät yllä edelleen. He ovat myös jatkaneet yhteydenpitoa järjestöihin ja etsivät niille ja Nicaragualle rahoitusta. Jotkut myös jäivät asumaan Nicaraguaan.

- Yleisesti ottaen kehitysjoukkolaiset sopeutuivat hyvin. Ajatuksena oli, että he palaisivat Suomeen kertomaan kokemuksistaan. Suomessa, teollistuneessa ja kehittyneessä maassa, tarvitaan enemmän tietoa, jotta ymmärrettäisiin, mitä kehittyvissä maissa tapahtuu, sanoo Marjatta Nieminen.

Uudenlaista toimintaa

Ligia Moreno haluaa mainita erikseen kehitysjoukkolaiset, jotka edustivat jotain erikoisalaa, kuten lasten erityisopettajat. He olivat suureksi avuksi, koska siihen aikaan maassa oli hyvin vähän tämän erikoisalan työntekijöitä.

Aina ei kuitenkaan osattu arvioida näiden kehitysjoukkolaisten työpanosta, koska heidän työtehtävänsä olivat maassa uusia ja arviointiin tarvittavat mekanismit puuttuivat.

Esimerkiksi eräs kehitysjoukkolainen työskenteli Bluefieldsin kuntahallinnon kunnallispalvelujen osastolla ympäristöalalla, jota aiemmin ei ollut otettu huomioon lainkaan: hänen avullaan kunnalle laadittiin ympäristösuunnitelma. Eräs toinen kehitysjoukkolainen aloitti Siunassa täysin uudentyypisen luonnonlääketieteen hankkeen.

Ja sitten lähdettiin Karibianrannikolle

Nicaraguan hallituksen vaihtuminen vuonna 1990 sai aikaan myös yhteistyökumppaneiden vaihtumisen. Edellisvuonna oli ollut helppoa työskennellä kehitysyhteistyöministeriön kanssa, koska siellä oli kiinnostusta kehitysjoukko-ohjelmaa kohtaan, mutta uuden hallituksen myötä menetettiin suora yhteys ministeriöön.

Hallituksen vaihduttua, Kepan Helsingin-toimisto teki 1992 aloitteen toiminnan laajentamisesta Karibianrannikon autonomisille alueille, vaikka

HALLITUKSENVAIHDOKSEN VAIKUTUKSET

Ensimmäinen Nicaraguaan saapunut kehitysjoukkolaisten ryhmä tunsii sodan läsnäolon. Vielä 1989 joillakin alueilla oli merkkejä väkivaltaisesta konfliktista, joka oli koetellut maata lähes kymmenen vuoden ajan.

Toisen kehitysjoukkolaisryhmän oli siirrettävä tuloaan maahan yllättävän hallitusvaihdoksen takia. Vuonna 1990 sandinistien vallankumousohallitus hävisi vaalit UNO-liittoutumalle, jonka ehdokkaana oli nainen: Violeta Barrios de Chamorro.

Vaalitappio sai monet kansalaisjärjestöt miettimään, miten uudessa tilanteessa tulisi toimia ja mitä toimintamuotoja työssä tulisi käyttää. Vastausten puutteessa jotkin järjestöt lähtivät maasta.

- Kansalaisjärjestöt joutuivat hämmennyksiin, koska ne olivat jo tottuneet työskentelemään sandinistihallituksen kanssa eivätkä tienneet, miten luoda suhteet uuden ulkoministeriön edustajiin, kertoo Gabriel Urcuyo, joka toimi siihen aikaan ministeriön kehitysyhteistyöosaston koordinaattorina.

- Huomasimme hyvin nopeasti, että todellisuudessa olimme riippuvaisia kehitysyhteistyöstä ja että meidän täytyi ottaa huomioon kaikki kehitysyhteistyötahot sekä antaa niille toimintamahdollisuudet myös uudessa hallinnossa, lisää Urcuyo.

Hallitusvaihdoksen jälkeen Nicaraguaan syntyi yhden ainoan vuoden kuluessa yli 300 kansalaisjärjestöä. Moralesin mukaan se oli merkki siitä, että työskentelyä tuli jatkaa ruohonjuuritason järjestöjen kanssa. Niinpä kansainväliset kansalaisjärjestöt alkoivat työskennellä tiiviimmin paikallisten järjestöjen kanssa, niin myös Kepa, jolla kyseisen vuoden lopussa oli 18 kehitysjoukkolaista ja joka suunnitteli 25 uuden kehitysjoukkolaisen lähettämistä maahan.

- Aiomme yrittää lähettää heidät maaseudulle, jotta he eivät jäisi tänne kaupunkiin, sanoi Kepan Nicaraguan-toimiston silloinen koordinaattori Risto Ylönen.

Monet kehitysjoukkolaiset oli sodan takia sijoitettu kaupunkeihin, joissa he työskentelevät pääasiassa hallituksen alaisissa instituutioissa, mutta vuoden 1990 hallitusvaihdos johti hyvin erilaiseen tilanteeseen ja työtapoja oli muutettava uuden strategisen ohjelman mukaisesti.

mitään alustavaa tilanteen kartoitusta, toimintasuunnitelmaa tai valmistelutyötä ei vielä tehty. Yhteistyö Pohjoisen Atlantinrannikon Autonomisella Alueella (Región Autónoma del Atlántico Norte, RAAN) alkoi vuonna 1993 Siunassa, johon lähetettiin kaksi kehitysjoukko-

laista: lääkäri ja sairaanhoitaja. He työskentelivät Paula Mendoza Vega –naisliikkeen (Movimiento de Mujeres Paula Mendoza Vega, MMPMV) Montserrat Huerta –nimisellä naistenklinikalla sekä loivat yhteydet myös toiseen Siunassa toimivaan naisliikkeeseen (Movimiento de Mujeres Siuneñas en Defensa de la Vida, MMSEV), joka työskenteli useissa Siunan kaupunginosissa terveys- ja ravintokysymysten parissa.

Eudoro Espinoza, Nicaraguan ympäristöliikkeen (Movimiento Ambientalista Nicaragüense) puheenjohtaja ja Kepa Nicaraguan ensimmäisen maaohjelman laatineen työryhmän jäsen, kannatti ajatusta kehitysjoukkolaisten lähettämisestä Karibianrannikolle. Hän sanoi silloin:

- Työskentely Karibianrannikolla ei tule olemaan helppoa. Sille on myönnetty autonominen asema, mutta käytännössä keskushallitus ei tunnusta Karibianrannikon virallisia edustajia. Alueen asukkaat halusivat määritellä itselleen omat kestävän kehityksen tavoitteet, mutta heille ei anneta siihen mahdollisuutta.

HYVÄ REKRYTOINTI ON ONNISTUMISEN TAE

Vuosi kehitysjoukko-ohjelman aloittamisen jälkeen ohjelman silloinen sihteeri Martti Poutanen sanoi:

- On hyvin tärkeää kehittää kehitysjoukkolaisten rekrytointiprosessia. Meidän on onnistuttava ammatillisten profiilien valitsemisessa ja työtehtävien määrittelyssä. Samalla on tärkeää kiinnittää huomiota kehitysjoukkolaisten valintaan. Voi käydä niin, että meillä on sopivat ihmiset mutta väärissä tehtävissä ja tulos on huono. Pahimmassa tapauksessa meillä on väärät ihmiset hyvissä tehtävissä ja tulos on vielä huonompi.

Siementuki

Lea Yrttiaho, ennaltaehkäisevän terveydenhuollon erityissairaanhoidaja ja toinen Karibianrannikon kahdesta ensimmäisestä kehitysjoukkolaisesta, työskenteli yhdessä Siunan terveyskeskuksista. Hänen suurin haasteensa oli päästä eniten apua tarvitsevien luo. Toinen haaste oli lääkäri, sillä paikalliset naiset eivät halunneet mieslääkäriin vastaanotolle, eivätkä myöskään aviomiehet aina antaneet mieslääkäriä hoitaa vaimojaan.

- Siunalaiset naiset muistavat kehitysjoukkolaisia lämmöllä yhä edelleen, sillä he eivät tuoneet mukanaan vain ammatillisia tietojaan ja taitojaan vaan myös tietyn auran, positiivisen energian, tuen joka kehittyi ystävyudeksi, kertoo Larissa Bruun, Kepan ohjelmatyöntekijä, arvioidessaan ohjelmaa 15 vuotta myöhemmin.

- Klinikalla toiminut naislääkäri oli hyvin erityislaatuinen ihminen, hän kohteli kaikkia niin ystävällisesti ja hänellä oli niin paljon auttamishalua, kertoi Bruunille Alejandra Centeno, MPPMV:n koordinaattori.

- Kaikki osoittivat todella suurta inhimillisyyttä, kommentoi myös Marina Araúz, naisliikkeen jäsen.

MMSEDV:lle tuki oli hyvin tärkeää; Kepan tutustuesssa järjestöön se oli melko heikko, mutta järjestö pystyi vahvistumaan kehitysjoukkolaisten tuella, kertoo Bruun.

- Kaikki naiset pitävät Kepan ja kehitysjoukkolaisten tukea ikään kuin siementukena, ei kovin suurena mutta sellaisenaan merkittävänä apuna, joka auttoi heitä eteenpäin juuri sillä hetkellä jolloin he tarvitsivat sitä eniten, lisää Bruun.

Mitä sanovat kehitysjoukkolaiset ja heidän ystävänsä?

Sysäys vallankumouksesta

Sähköinsinööri Pentti Järvinen tuli Nicaraguaan yksin ensimmäisen kehitysjoukkolaisryhmän mukana vuonna 1989. Vaimo Raija ja heidän kaksi lastaan Kimmo ja Niko tulivat perässä pari kuukautta myöhemmin.

- Kiinnostuin Nicaraguasta varsinkin vuoden 1979 vallankumouksen jälkeen. Ihmisoikeustilanne Latinalaisessa Amerikassa oli synkkä, mutta Nicaraguassa monet asiat muuttuivat paremmiksi vallankumouksen myötä. Se oli yksi Nicaraguaan lähtöni tärkeimmistä syistä.

Miksi en jatka sopimustani?

Kehitysjoukkolainen Antti Pelttari, metsäteknikko, joka tuli vuonna 1992:

- Olen väsynyt siihen, että jokaiseen onnistumiseen tarvitaan vähintään kaksi tai kolme epäonnistumista. Olen väsynyt kuuntelemaan selityksiä ja syitä epäonnistumiseen. On niin monia asioita jotka pistävät vihaksi ja joita ei voi korjata.

- Työskentelen täällä asiantuntijana, mikä tarkoittaa sitä että minulta kyllä kysytään neuvoja, mutta työ tehdään usein vastoin suosituksiani, ja siksi en jatka sopimustani.

- Kun on puoli vuotta saapunut työpaikalleen ja aina saanut saman tervehdyksen: 'Eikö me jo nyt voitaisi alkaa suunnitella, mitä sinun projektirahoilasi voidaan tehdä?', loppuu usko oman henkilöavun riittävyteen. Oli ilmi selvää, että heitä kiinnosti minussa vain raha.

Jukka – vai yuca?

- Suomalaiset nimet ovat joskus vaikeita ääntää ja kääntää. Niille haettiin espanjankielisiä vastineita eikä niitä löydetty; esimerkiksi ruotsin Johan on Juan ja myös Hans on Juan, kun taas suomesta on hankalaa löytää vastineita, huomauttaa Lesbia Morales.

- Muistan aina, että yhdenkin kehitysjoukkolaisen nimi oli Seppo, joka, vaikka se kirjoitetaankin s:llä, on meille äänteellisesti sama kuin ”cepo”, joka on se kapine mihin sähkölamput kiinnitetään, ja kun ihmiset soittivat hänelle, se aiheutti naurua ja vitsailua, mutta nicaragualaisten huumori ei koskaan tarkoittanut pahaa, muistaa Morales.

Hän muistaa myös toisen kehitysjoukkolaisen, Jukan, jonka nimi äännetään samalla tavalla kuin ”yuca” eli maniokki, mikä aiheutti paljon vitsailua.

- He ovat niin valkoisia ja vaaleatukkaisia, ja myös yuca on valkoinen, pitkä, ja sanat äännetään samalla tavalla.

Lesbia Moralesin mukaan kehitysjoukkolaisten asenne oli aina myönteinen ja iloinen, he hyväksyivät vitsit ja keksivät niitä samalla itsekin.

- Se saa minut ajattelemaan, että pohjoisen ihmiset eivät ole ”leipää ilman suolaa”, kuten täällä sanotaan, vaan osoittavat että heillä on huumorintaju, niin pohjoisesta ja pimeästä kuin ovatkin. Todellisuudessa he osoittautuivat hyvin huumorintajuisiksi tuoden mukanaan valoisan asenteen.

- Se oli hienoa; siinä he itse asiassa muistuttavat vähän meitä, jotka nauramme jopa omalle kurjuudellemme.

Aikamoinen järkytys!

Kehitysjoukkolaisilla oli oma yhdistys, jonka kautta he veivät eteenpäin omia asioitaan ja ongelmiaan. Kokouksia pidettiin säännöllisesti, selittää entinen kehitysjoukkolainen Kari Finnilä. Yksi monista kokouksista pidettiin La Boquitan kylässä Tyynenmeren rannalla.

Finnilä kertoo, että he olivat majoittautuneina hotellissa, joka sijaitsi jonkin matkan päässä rannasta. Kello oli noin kahdeksan illalla syyskuun ensimmäisenä päivänä vuonna 1992 ja kehitysjoukkolaiset olivat kokoontuneina hotellin saliin, kun he yhtäkkiä kuulivat voimakasta melua, kuin ukkosen ääntä, ja heti sen jälkeen koko paikka täyttyi vedellä.

- Vesi yllätti meidät, sitä tulvi sisään joka paikasta emmekä tienneet mitä tehdä, emme tienneet mitä tapahtui kunnes menimme ulos ja tajusimme että olimme kokeneet tsunamin.

- Aikamoinen järkytys! sanoo Finnilä.

Jotta ihmiset jatkaisivat eteenpäin

Yleislääkäri Irene Haapanen jätti työnsä Kankaanpään terveyskeskuksessa työskennelläkseen kehitysjoukkolaisena Juigalpan terveyskeskuksessa. Vuoden työskentelyn jälkeen hän sanoi:

- Olin aina halunnut työskennellä kehitysmaassa ja osaksi juuri siksi opiskelin lääketiedettä. Alussa kaikkein eniten jännitti kieli, vaikka olin opiskellut espanjaa ennen matkaa. Meidän työhän ei ole mitään muuta kuin ymmärtämistä ja itse puhumista. Jos ymmärtää vähänkin väärin mitä potilas sanoo, voi tulla hoitovirheitä.

Tullessaan Nicaraguaan Irene hämmästytti ettei heti tuntenut monien etukäteen varoittamaa kulttuurishokkia.

- Muutaman kuukauden jälkeen mä ilmeisesti koin sen shokin ihan työssäni. Pikkuhiljaa huomasin pohtivani kaikkea tätä kurjuutta ja köyhyyttä. Yhtäkkiä tämä maailma ikään kuin rävähti silmille: on monia asioita jotka olin periaatteessa tiennyt, mutta en ymmärtänyt niiden olevan todellisuutta.

- Kokemukseni työstä ovat erittäin myönteisiä. Toisaalta olen miettinyt kannattaako meitä lennättää tänne pelkäksi työvoimaksi. Minusta hyvä kehitystyöntekijä jättää jälkeensä myös jotain pysyvää, josta nämä ihmiset voivat jatkaa eteenpäin.

Kehitysjoukkolainen halusi palata Suomeen

- Minulle ohjelman aloittaminen Karibianrannikolla oli varsinainen haaste. Matkustimme maanteitse erään kehitysjoukkolaisen kanssa Rositaan, joka sijaitsee Triángulo Mineran kaivosalueella. Hänen oli tarkoitus työskennellä OPDHESCA:ssa (Oficina de Promoción Humanitaria y Desarrollo de la Costa Atlántica, Atlantinrannikon inhimillisen kehityksen toimisto). Saavuttuamme Rositaan hän kuitenkin kauhistui nähdessään sen pienen kylän ja olosuhteet, joissa hänen tulisi elää ja työskennellä. Hän sanoi haluavansa palata välittömästi Managuaan. Jälkeenpäin hän palasi Suomeen, hän ei pystynyt sopeutumaan maahamme, kertoo Ligia Moreno.

Autot – kuuma peruna

Suomessa kritisoiitiin kehitysjoukkolaisten autoja, joita pidettiin ylellisyytenä. Kehitysjoukkolaisten mielestä ne olivat välttämättömiä työn kannalta. Tiina Tikkanen, Kepan Nicaraguan-toimiston yhteystoimitsija vuosina 1993-1997, puolustaa autoja Kumppanilehdessä:

-Suomessa ajelin pyörällä ja mopolla, mutta Nicaraguassa se on liian vaarallista: olen vaalea, en puhu hyvin espanjaa – olen suomalainen ”valkonaama”. Ja valkonaama ilman autoa, nicaragualaisten mielestä, on idealisti ilman arvoa.

- Auto on väline, jolla kuvaannollisestikin päästään lähelle ihmisiä. Kun varkaat mursivat eräiden nicaragualaisten ystäväni talon oven ja veivät suuren määrän heidän tavaroitaan, saatoin heti seuraavana päivänä viedä heille uuden oven auton lavalla. Auto ei ole vain ylellisyyttä.

- ”Eromme” on asenteissa, arvoissa, ei siinä onko meillä auto vai ei.

Päivi Aalto ja Kari Finnilä

”Autolote Chelestä”¹ kohti kumppanuusohjelmaa

Kepasta vuonna 1995 tehty kehitysjoukko-ohjelman kokonaisevaluaatio muutti kaiken. Raportin mukaan ohjelman vaikutus oli vaatimaton. Kepa kritisoi evaluaatiota: osa keskeisistä tuloksista perustui vain muutamien henkilöiden mielipiteisiin ja yleisluontoiseen kirjallisuuteen. Järjestöille annetun henkilöavun arviointi kokonaisuudessaan jäi tekemättä. Kritiikistä ja Kepan kiivaasta sisäisestä keskustelusta huolimatta evaluaation suosituksia alettiin toteuttaa.

Muutokset aloitettiin supistamalla kehitysjoukkolaisten määrää ja käynnistämällä siirtymäkausi kohti kumppanuusohjelmaa eli myös rahoitusta sisältäviä yhteistyösopimuksia paikallisten järjestöjen kanssa. Viimeinen ”perinteinen” kehitysjoukkolainen lähti vuonna 1997. Harvojen jäljelle jääneiden työnkuvat sopeutettiin kumppanuusohjelmaan sopiviksi.

Ligia Moreno, silloinen ohjelmatyöntekijä, on osaksi samaa mieltä evaluaation kanssa:

- Olimme yrittäneet muuttaa tilannetta pikkuhiljaa; sanoimme että parempi odottaa kunnes olemme saaneet valmistelluksi työpaikan, identifioineet tarpeet ja vasta sitten hakea siltä pohjalta työhön sopiva henkilö. Nicaraguuan haluavat ihmiset näyttivät kohdistivan Kepaan kovan paineen. Samaan aikaan

¹ Autolote Chele on Nicaraguan suurimpiin kuuluva autokauppa, jonka nimi voidaan kääntää ”valkonaamojen autokaupaksi” (chele = hyvin vaaleaihoinen henkilö).

”KOHTI ERILAISTA KEPAA”

Kepa kirjoitti vuonna 1996 jäsenilleen seuraavasti: ”Kepalla ja sen 160 päätösvaltaisella jäsenjärjestöllä on edessään kaksi jännittävää vuotta. Tänä vuonna ja vuoden 1997 aikana meillä on mahdollisuus pohtia, kuunnella, keskustella, ajatella, kokeilla ja keskityä kysymykseen: Mitä Kepan pitäisi tehdä? Nyt meillä kaikilla on tilaisuus vaikuttaa ja osallistua muutokseen, jonka tuloksena on erilainen – ja entistä parempi – Kepa.”

Vuonna 1996 esiteltiin Kepan uusi kumppanuusohjelma. Sen päätarkoituksena oli edistää Suomen ja kehitysmaiden kansalaisjärjestöjen välistä vuorovaikutusta ja artikulaatiota.

SIIRTYMÄKAUDEN HUIPENNUS

Kahden vuoden siirtymäkausi huipentui ”kumppanuuskokoukseen”, joka järjestettiin Suomessa vuoden 1997 elo-syyskuussa ja joka kesti kaksi viikkoa. Siihen osallistui edustajia Kepan jäsenjärjestöistä, entisistä ja uusista kumppanijärjestöistä, Kepan hallituksen ja työryhmien jäseniä, etelän maatoimistojen ja Helsingin toimiston henkilökuntaa, Kepan aktivisteja ja asiantuntijoita. Kaikki osallistuivat innokkaasti tähän siirtymäprosessiin kohti kumppanuusohjelmaa.

yhteistyösapuolet Nicaraguassa olivat hyvin harvoin valmistautuneita ottamaan vastaan kehitysjoukkolaisia. Vasta evaluaation jälkeen työskentelimme enemmän yhteistyötahojen valmistelemiseksi, Ligia Moreno muistelee.

”Autolote Chele”

Marko Lehto, Kepan Nicaraguan toimiston koordinaattori vuosina 1998-2002, muistaa puolestaan, että hänen ensikosketuksensa kehitysjoukkolaisiin ja kehitysjoukko-ohjelmaan ei ollut kokonaan myönteinen:

- Osallistuin uteliaisuudesta joihinkin Kepan kokouksiin, kun olin vielä YK:n palveluksessa. Siihen aikaan Kepalla oli 32 kehitysjoukkolaista, ja jokaisella oli auto. Kepan kokouksien aikana toimiston ulkopuolella oli 36 autoa, ja siitä toimistoa kutsuttiin ”Autolote Cheleksi”.

- Kokouksissa puhuttiin ennen kaikkea logistiikka-ongelmista, kotiapulaisista, autoista – kehitysjoukkolaisten elämään liittyvistä asioista.

Kehityksestä puhuttiin hyvin vähän. Ja Kepan koordinaattori näytti aina tuntevan syyllisyyttä siitä, että kehitysjoukkolaisilla ei ollut sähköä talossaan tai jokin muu asia oli pielessä.

Kun Lehto aloitti koordinaattorina vuonna 1998 hänestä näytti siltä, että kehitysjoukko-ohjelmalla ei ollut paljon vaikutusta:

- Ohjelma vastasi enemmän Suomen näkökulmaa, sillä haettiin pikeminkin kulttuurivaihtoa ja kansainvälistä kokemusta suomalaisille, joista suurin osa ei myöskään puhunut hyvin espanjaa. Konkreettisia kehitystavoitteita ei myöskään ollut.

Syy ei ole kehitysjoukkolaisten

Kehitysjoukkolaisia oli 35 ja teemoja yhtä paljon. Mikä järjestö tahansa sai pyytää kehitysjoukkolaisen toimintansa tueksi, ja yleensä ne tekivät sen koska halusivat auton, Lehto sanoo.

Hän lisää, että kehitysjoukkolaiset sijoitettiin yhteistyöjärjestöihin ilman rahoitusta, mikä vaikeutti heidän työntekoaan. Heillä ei ollut myöskään työ-

KRONOLOGIA

1995: Kepan ensimmäinen kokonaisevaluatio

1995-1997: Siirtyminen kehitysjoukko-ohjelmasta kumppanuusohjelmaan

1997: Uusi periaatejulistus

1998: Kepa Nicaragua allekirjoittaa kumppanuussopimuksen ensimmäisen yhteistyökumppanin, Centro Humboldtin, kanssa

1999: Viimeinen kehitysjoukkolainen lähtee Nicaraguasta

2003: Uusi ohjelmanpolitiikka

2005: Kepan toinen kokonaisevaluatio

suunnitelmaa. Heille sanottiin vain: ”Tule töihin maanantiaamuna kello kahdeksan”.

Työskentely sujui hyvin, kun yhteistyösapuolen kanssa allekirjoitettiin sopimus ja kehitysjoukkolaisen mukana seurasi myös jonkin verran rahoitusta, sanoo Lehto. Näin tehtiinkin viimeisinä kehitysjoukkovuosina.

Lehdon mielestä kehitysjoukoissa instituutiona ei ole mitään ongelmallista, vaan kaikki riippuu siitä miten niitä sovelletaan. Tässä tapauksessa se tehtiin huonosti: Kepa ei analysoinut yhdessä vastaanottavien organisaatioiden kanssa niiden konkreettisia tarpeita, yhteistyökumppaneiden valitsemiseen ja Kepan ja niiden välisen suhteen hoitoon ei ollut laadittu sääntöjä ja toiminnan kestävyys ei kiinnitetty tarpeeksi huomiota.

KEHITYSJOUKKO-OHJELMAN EVALUAATIO VUONNA 1995

Evaluaatio tunnusti kehitysjoukkolaisten panoksen uusien menetelmien käyttöön-otossa, asenteiden muuttamisessa ja verkottumisessa. Ohjelman puitteissa toteutettu toiminta todettiin hyväksi. Muut kohdat olivatkin kriittisempiä:

- Suomen kehityspoliittiset päätavoitteet eli ympäristö, naisten aseman parantaminen ja köyhyyden vähentäminen eivät näkyneet juuri lainkaan kehitysjoukko-ohjelman toiminnassa.
 - Tulokset olivat vaatimattomat tavoitteisiin verrattuna.
 - Tavoitteet oli asetettu niin yleiselle tasolle, ettei niitä voinut käyttää edistyksen mittareina
 - Odotettuja tuloksia ei ollut määritelty.
 - Kehitysyhteistyön sisältö ei ollut täysin selvä Kepan toimistolle eikä kehitysjoukkolaisille.
 - Yhteistyöjärjestöt eivät olleet osallistuneet riittävästi kehitysjoukkolaisten valintaan.
 - Kepa ei analysoinut yhdessä vastaanottavien organisaatioiden kanssa niiden konkreettisia tarpeita.
 - Yhteistyökumppaneiden valitsemiseen ja Kepan ja niiden välisen suhteen hoitoon ei ollut laadittu sääntöjä.
 - Toiminnan kestävyys ei kiinnitetty tarpeeksi huomiota.

JUKKA ARONEN / KEPA

Marko Lehto ja María Luisa Acosta

- Työn vaikutuksen vähäisyys ei ollut kehitysjoukkolaisten syytä, toteaa Lehto, jolla oli hyviä kokemuksia hänen aikanaan tulleista kehitysjoukkolaisista, joiden mukana annettiin myös rahoitusta.

Lesbia Morales, joka työskenteli kehitysyhteistyöministeriössä ja on seurannut Kepan toimintaa, on samaa mieltä Lehdon kanssa: kehitysjoukkotoimintaa tulisi harkita myös nykyään.

- Ohjelman mukana suljettiin yksi tärkeä mahdollisuus saada kuuluviin Nicaraguan todellisuudesta kertova ääni ulkomailla, antaa ääni niille joilla ei sitä ole.

Vuosien 1989 ja 1999 välisenä aikana Nicaraguassa työskenteli yhteensä 59 suomalaista kehitysjoukkolaista, 38 naista ja 21 miestä. Useimmat heistä olivat maassa kaksi vuotta.

Kumppanuus – erilaista toimintaa

Mitä on kumppanuus? Tapa toimia yhdessä? Toimimista erityisten yhteistyöosa-puolten kanssa? Partneriutta? Tiedon ja kokemusten vaihtoa? Jatkuvaa läsnä-oloa?

Kun uusia kumppanuussopimuksia alettiin solmia, sekä Kepassa että ete-län maatoimistoissa oli epäselvyyttä siitä, miten kumppanuutta tuli toteuttaa. Ajatuksena oli kuitenkin se, että eri maat toteuttaisivat kumppanuutta omien vahvuuksiensa mukaisesti, jotta Kepa saisi siitä oppia ja vahvuutta.

VUODEN 1997 PERIAATEJULISTUKSEN MUKAINEN MÄÄRITELMÄ:

Kumppanuus-käsitettä (engl. partnership) käytetään kuuden yhteistyöjärjestön kanssa vuonna 1998 allekirjoitetuissa sopimuksissa.

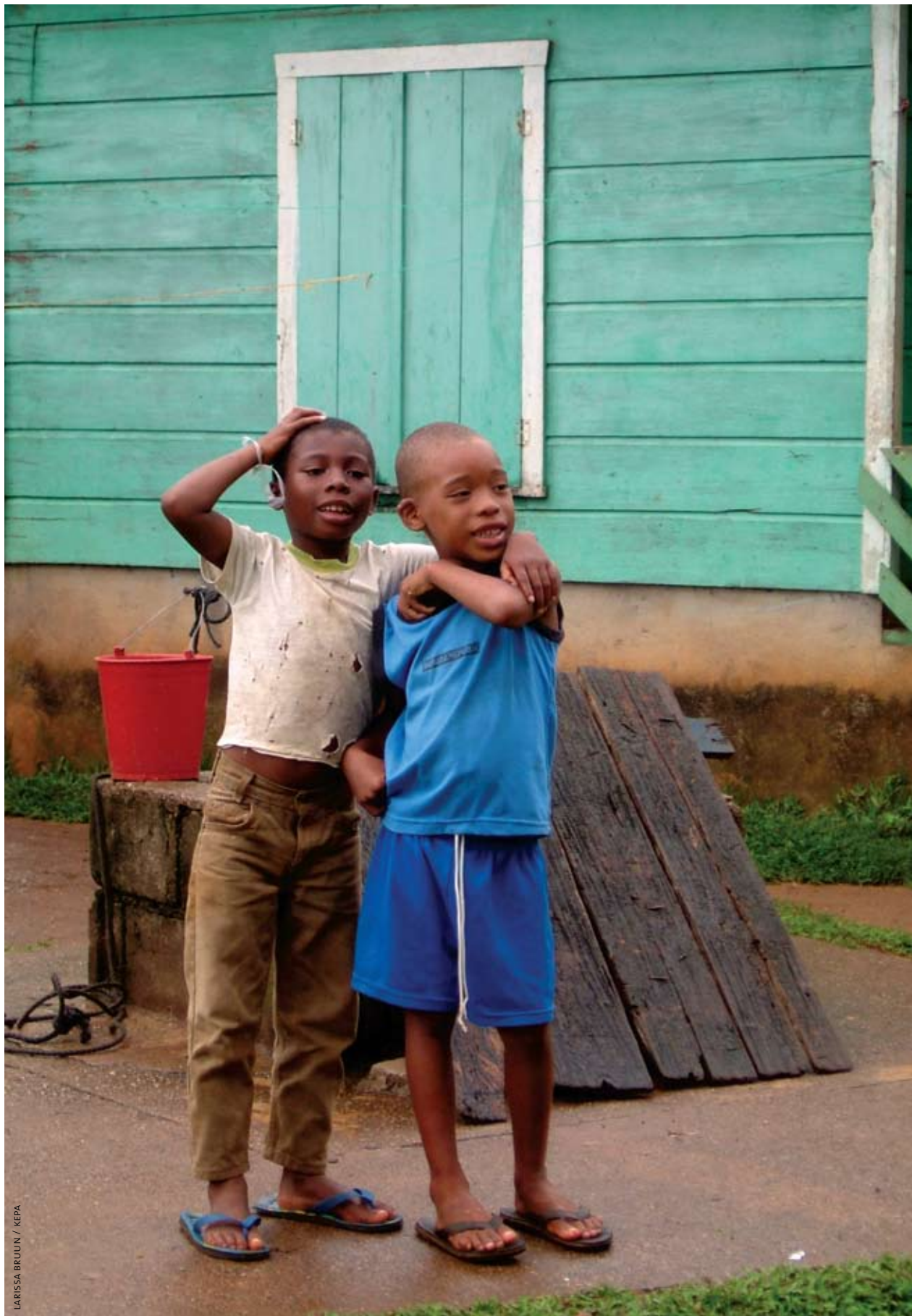
Kepan periaatejulistuksessa vuodelta 1997 kumppanuus määritellään seuraavasti:

”Kumppanuudella tarkoitamme kahden tai useamman kumppanin pitkäjänteistä ja tasaveroista kanssakäymistä, vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa. [...] Tämä yhteistyö sisältää kansalaisyhteiskuntien ja ihmisten välistä kanssakäymistä, tiedon ja koke-musten vaihtoa sekä siltojen rakentamista niin yhteisöjen kuin yksilöiden kesken. [...] Kepan kenttätoiminta ja kehityspoliittinen toiminta tukevat toisiaan, ne yhdistyvät Kepan perustehtävässä. Kumppanuus Etelän ja Pohjoisen ihmisten välillä vaatii koke-musta molemmista ja se syntyy pitkäjänteisestä käytännön yhteistyöstä.”

Marko Lehto, Kepan Nicaraguan-koordinaattori vuosina 1998-2002, ker-
too, että hänen aloittaessaan Kepassa muutos oli jo tapahtunut ja että hänen teh-tävänään oli kumppanuuden toteuttaminen käytännössä.

- Asetimme itsellemme päätavoitteen, joka oli Karibianrannikon auto-nomian vahvistaminen. Valitsimme yhteistyökumppaneita, joiden tavoitteet so-pivat meidän tavoitteeseemme ja joiden päätavoitteista voisi tulla yksi meidän tavoitteistamme. Se oli ikään kuin portaittainen looginen viitekehys, ja samalla siitä muodostui maaohjelma.

- Jotta voisi tehdä jotain yhdessä, ei tarvitse välttämättä olla yhtä mieltä kaikesta, mutta on haluttava saavuttaa yhteinen tavoite, lisää Ligia Moreno, sil-loinen ohjelmatyöntekijä.

Joka vuoden lopussa Kepa järjesti kaksi tai kolme päivää kestäneen kokouksen yhteistyökumppaneiden kanssa. Jokainen kumppani teki oman suunnitelmansa, joka sopi yhteen yhteisen tavoitteen kanssa. Sen jälkeen alettiin tarkastella sitä, miten ja kenen kanssa tehdä yhteistyötä parhaan mahdollisen vaikutuksen takaamiseksi.

Kepa yhteystoimistona

Yhteistyökumppanit alkoivat pyytää muita kansainvälisiä järjestöjä kuten Oxfamia ja Ibisä osallistumaan kokouksiin. Sellaisetkin organisaatiot kuin Maailmanpankki ja Euroopan Unioni alkoivat kanavoida rahoitustaan yhteistyökumppaneille Kepan kautta. Välittäjän rooliin kuului, että Kepa ei koskenut rahan vaan ainoastaan välitti sen – se halusi olla erilainen välittäjä, kuten Lehto sanoo.

Managuaan perustettiin ”Karibianrannikon koordinaatioryhmä” sovittamaan eri toimijoiden aloitteita vielä paremmin yhteen.

- Onnistuimme luomaan luottamuksellisen ilmapiirin tuenantajien, yhteistyökumppanien ja hyödynsaajien välille, ilmapiiri oli todella hyvä ja yksi suurista saavutuksista oli se, että alueelle saatiin aikaan yksi yhteinen suunnitelma, korostaa Lehto.

Vuoden 2003 jälkeen Kepa alkoi ajaa Karibianrannikolla toimivien kansainvälisten järjestöjen verkoston luomista karibialaislounaiden merkeissä.

- Muut olivat kiinnostuneita ”seurantatyöstä”, me kutsuimme sitä ”kumppanuudeksi”, sanoo René Hooker, Kepan Nicaraguan-toimiston silloinen varakoordinaattori.

Kumppanijärjestö Centro Humboldtia edustavan Amado Ordóñezin mielestä kollektiivinen työskentely Karibianrannikolla oli Kepan ansiota, koska se onnistui lähentämään Tyynenmeren puolella toimivia ja Karibianrannikon järjestöjä toisiinsa. Se oli tärkeä saavutus, koska autonomiaprosessin kehitys on joka tapauksessa nähtävä osana koko Nicaraguan kansakuntaa.

Hooker ja Lehto luonnehtivat Kepaa linkiksi, joka saattoi yhteen kansainvälisiä järjestöjä, Karibianrannikon yhteistyökumppaneita ja asukkaita sekä Tyynenmeren puolen päättäjiä.

Nicaraguan Karibianrannikon autonomisten alueiden yliopiston URACCAN:in silloinen rehtori Mirna Cunningham sanoo, että Kepa sitä paitsi

YKSI YHTEISTYÖKUMPPANEISTA TIIVISTÄÄ KEPA NICARAGUAN KUMPPANUUDEN SISÄLLÖN SEURAAVASTI:

Amado Ordóñez, Centro Humboldtin toiminnanjohtaja:

- Kepalle kumppanuus merkitsi ensinnäkin paikallisten prosessien kunnioittamista ja tunnustamista. Toiseksi sellaisten toimijoiden löytämistä, joilla oli tarvittava moraalitieto ja taito työn toteuttamiseen ja prosessien johtamiseen. Kolmanneksi, tarpeiden identifioimista ja niiden tukemista: kykyä tunnistaa kaikkien erilaisten tarpeiden joukosta juuri ne, jotka olivat tavoitteen kannalta strategisia. Viimeiseksi, rahoituksen ja teknisen tuen antamisen mahdollisuutta. Toki on selvää, että teknisen tuen tarjoamisessa Kepan oma kapasiteetti oli rajallinen, mutta se etsi aina sellaisia yhteistyötahoja, joilla oli enemmän teknistä kapasiteettia sitä tarvitsevien käyttöön. Kepalle kumppanuus tarkoitti paikallisen dynamiikan ymmärtämistä, toimijoiden ja niiden tarpeiden identifioimista, resurssien antamista ja toimijoiden kapasiteetin kehittämistä.

hoiti tämän haasteen niin, että johto pysyi alueen omien ihmisten käsissä.

-Se oli tärkeää, koska siten saatiin kehitettyä paikallisia instituutioita ja kapasiteettia.

Jatkuvasti läsnä

Cunningham sanoo, että on hyvin vaikeaa löytää sellaisia kehitysyhteistyöjärjestöjä, jotka kunnioittavat paikallisia yhteistyökumppaneita ja jotka ymmärtävät niiden työrytmiä, päätöksenteon ajoitusta ja sen muotoja.

Itse asiassa Kepa oli jatkuvasti läsnä, foorumeissa, toiminnassa, tukien aktiivisesti eri toimijoiden välistä artikulaatiota.

-Elimme koko prosessin yhdessä Karibianrannikon ihmisten kanssa, emme tehneet kumppanuussopimusta vain tarkastaaksemme raportteja joka kolmas kuukausi, korostaa Lehto.

-Todellisuuden ymmärtämiseksi on oltava läsnä kaikessa, koko ajan. Kumppanuutta ei voi harjoittaa etäältä, kuten Ligia Moreno sanoo.

Kontekstit ja tilanteet muuttuvat, ja sen on heijastuttava myös ohjelmaan. Lehto kertoo, että se-

Amado Ordóñez, Centro Humboldtin toiminnanjohtaja

Outi Perähuhta, yhteystoimitsija vuosina 2000-03, ja René Hooker

minaarien jälkeen voitiin lähteä kumppanin kanssa kaljalle ja todeta: ”Taitaa olla niin, että priorisointeja on muutettava”.

Koska Kepa oli jatkuvasti yhteydessä kumppaneihin ja hyödynsaajiin, se pystyi olemaan hyvin joustava ja tekemään muutoksia aina kun niille oli perusteita, huomauttaa entinen koordinaattori. Hän myös korostaa, että Kepa ei vain vetänyt hihasta jotain, mistä hyödynsaajat eivät sitten tienneet miksi niin oli tehty.

”Olemme kaikki samaa ohjelmaa”

Kepa koordinoi toimintaa kumppanijärjestöjen kanssa, mutta hyödynsaajia olivat alkuperäiskansat, URACCAN:in opiskelijat ja Triángulo Minero -kaivosalueen asukkaat. Kepa oli vuorovaikutuksessa sekä kumppanijärjestöjen että kaikkien hyödynsaajien kanssa.

Kerran Marko Lehto käveli pitkiä matkoja Bosawasin sademetsäalueella, toisen kerran hän patikoi kahden päivän ajan Bonanzassa vain jotta pääsi puhumaan paikallisten asukkaiden kanssa:

- Se antoi motivaatiota, syyn jatkaa työskentelyä köyhyyden vähentämiseksi, koska sillä tavalla sitä on suoraan tekemisissä hyödynsaajien kanssa ja näkee tulokset, hän painottaa.

Kepa toimi myös hyvin pienien ruohonjuuritason ryhmien kanssa yrittäen löytää tasapainon kumppanien koon ja niiden edustamien teemojen välillä. Mitä vähemmän kapasiteettia kansalaisjärjestöllä oli, sitä tärkeämpää oli kumppanuus. Lehto mainitsee esimerkkinä alkuperäiskansojen vanhainneuvostot (consejos de ancianos):

- Ilman meidän tukeamme kukaan ei ottanut niitä vakavasti, hän sanoo.

- Olimme horisontaalisia, tunsimme että olimme kaikki samaa ohjelmaa, hän korostaa.

Kumppanuudesta malli myös muille

Kepalla ei ollut paljon rahaa, mutta vaikutusta sitäkin enemmän.

- Kepalla ei itse asiassa ollut käytössään suuria rahamääriä, mutta juuri kumppanuus esimerkiksi oman talousjärjestelmän luomiseksi autonomisille alueille, liittoutuminen muiden järjestöjen kanssa ja autonomian vahvistamiseen tähtäävien prosessien tukeminen tekivät Kepasta erilaisen, kommentoi Mirna Cunningham.

Kumppanuusohjelman toteuttaminen Nicaraguassa oli erilaista kuin Kepan muissa maatoimistoissa, sanoo Lehto. Muilla oli yhteistyökumppaneita, joilla ei ollut yhteistä tavoitetta, ja niitä sitten yritettiin saada yhteisten tavoitteiden alle. Yhteistä maaohjelmaa tai -strategiaa ei ollut. Kepa Nicaragua sai aikaan paljon, koska kaikki työskentelivät saman tavoitteen puolesta, sanoo Lehto, joka kertoo, että Nicaraguan mallin mukaista kumppanuutta alettiin sen jälkeen toteuttaa myös Kepan muissa toimintamaissa.

Hän mainitsee, että myös muut Nicaraguassa toimivat järjestöt toteuttivat kumppanuutta, mutta Kepa sai aikaan paljon ja nautti enemmän luottamusta yhteistyökumppaneiden keskuudessa, vaikka käytettävissä oli vähemmän rahaa. René Hookerin mukaan Kepa oli hyvin erilainen kuin muut järjestöt. Monet alkoivat soveltaa kumppanuuskäsitettä, mutta se oli paljolti Kepan ansiota, hän sanoo.

- Kepan tavoitteena oli tehdä asioita eri lailla ja näyttää olevansa kansainvälinen järjestö, jonka painopiste on erilainen kuin muilla, Hooker tiivistää.

Kumppanuutta välineenä toteutetaan yhä edelleen.

SIKILTA – UNOHDETTU KYLÄ

Vuonna 1997 Kepa alkoi tehdä yhteistyötä Sikiltan kyläyhteisön kanssa SIMSKULT-nimisen organisaation kautta. Sikilta on sumu-mayangna –alkuperäiskansan asuttama kylä Siunan kunnassa. Siellä on noin 500 asukasta, luku- ja kirjoitustaidottomuus on korkea, palveluja on niukasti ja kylä on eristyksissä ja ilman yhteyksiä alueen muihin paikkakuntiin. René Hookerin mukaan kukaan muu ei ollut kiinnostunut tästä kylästä, joka kaikesta huolimatta oli hyvin järjestäytynyt.

Sikiltalla oli maaomistuskirja alueeseensa, mutta siitä huolimatta sinne tulvi maanvaltaajia, joilla ei ollut oikeutta maahan. Kepa tuki SIMSKULT:ia maakonfliktin ratkaisemisessa. Lisäksi Kepa tuki kylää muillakin aloilla, kuten terveydenhuollossa, kotipuutarhapalstojen kehittämisessä ja naisten järjestäytymisessä.

Niin köyhä, niin rikas:

Miksi Karibianrannikolle?

- Päätös toiminnan keskittämisestä Karibianrannikolle oli jo suurin piirtein tehty kun aloitin työni Kepan Nicaraguan-toimiston koordinaattorina 1998, Marko Lehto muistelee.

Kyse oli ennen kaikkea Karibianrannikon köyhyydestä, autonomiasta, maakysymyksestä, opetuksesta, ruokaturvasta sekä sosiaalisesta ja poliittisesta epätasapainosta. Lisäksi oli ehdotettu toiminnan rajoittamista maantieteellisesti.

Tosiasiasa Kepalla oli jo entuudestaan toimintaa Karibianrannikolla, esimerkiksi Siunan naisjärjestöjen kanssa, ja sillä oli yhteyksiä muihin kansainvälisiin sisärjestöihin.

- Sitten kokoonnuimme Centro Humboldtin, URACCAN:in ja muiden toimijoiden kanssa ja rajasimme myös teemat, joiden parissa aioimme työskennellä. Yksi niistä oli maanomistuskysymys, kertoo Lehto.

Kepan Nicaraguan-toimiston silloinen varakoordinaattori René Hooker lisää, että kyse oli myös autonomisten alueiden monikulttuurisuudesta ja niiden kulttuuri- ja luonnonrikkauksista. Kysymys kuului:

- Miten niin rikas alue voi olla köyhä?

Vaikka 90 % toiminnasta keskittyi Karibianrannikolle, Kepa piti toimintonsa edelleen Managuassa. Hooker selittää syyn:

- Koska teimme poliittista vaikuttamistyötä päätöksentekijöiden parissa, meidän oli jätävä sinne missä suurin osa heistä oli, nimittäin Managuaan. Myös muilla kansainvälisillä järjestöillä oli päätoimisto pääkaupungissa, joten Karibianrannikon järjestöt matkustivat sinne tekemään vaikuttamistyötä.

Karibialla maa on kaiken keskipiste

Yksi Karibianrannikon kansalaisyhteiskunnan suurista saavutuksista oli laki 445:n hyväksyminen neljä rankkaa vuotta kestäneen valmistelu- ja vaikuttamistyön jälkeen, mitä Kepa ja muut kansainväliset järjestöt olivat tukeneet. Tämä vuonna 2002 hyväksytty maanomistuslaki antaa Karibianrannikon alkuperäiskansoille omistusoikeuden maihinsa.

Yksi Karibianrannikon alkuperäiskansojen ja etnisten yhteisöjen historiallisista päävaatimuksista on ollut maidensa merkitseminen ja maanomistuksen virallistaminen. Vuonna 1998 hallitus esitti asiaa koskevan lakialoitteen, mutta ei ollut pyytänyt siitä lausuntoa niiltä yli 400 Karibianrannikon kyläyhteisöltä, joita kyseinen laki olisi tullut koskemaan. Lakialoitteessa hallitus esitti, että kyläyhteisöjen maat rajattaisiin käsittämään vain ne alueet, joilla ihmiset työskentelivät tai joita he käyttivät, eikä koko heidän perinteisesti hallitsemaansa aluetta. Karibianrannikon kansojen vaatimus puolestaan oli maiden rajaaminen ja omistussuhteen perustaminen alueiden perinteisen hallinnan ja käytön pohjalle.

Parlamentti ilmoitti, että se ei tule hyväksymään lakia ilman lausuntokierrosta, mutta Karibianrannikon väki sanoi:

- Emme halua antaa lausuntoa tästä laista. Haluamme uuden lain.

Aloite tuli ihmisiltä

Ihmiset alkoivat järjestäytyä ja valmistella uutta lakiehdotusta. He muodostivat verkoston, johon kuului noin 35 Karibianrannikon organisaatiota, mukaan lukien autonomaiahallitus, alkuperäiskansat ja kansalaisjärjestöt. Monet niistä olivat Kepan yhteistyökumppaneita. Verkosto teki vaikuttamistyötä ja Kepa tuki sitä hakemalla rahoitusta.

- Veimme Karibianrannikolle lisää kansainvälisiä järjestöjä ja lopulta tuimme prosessia yhdessä SIDAn, Oxfamin, DANIDAn, GTZ:n ja muiden organisaatioiden kanssa. Mutta aloite tuli ihmisiltä, toteaa René Hooker, Kepan varakoordinaattori.

”Paras laki Karibianrannikolle”

Seurasi massiivinen yli kaksi vuotta kestänyt prosessi, jonka aikana lakiehdotuksesta keskusteltiin kaikissa kyläyhteisöissä. Työ merkitsi myös muun muassa yh-

teisöjen välisten rajojen määrittelemistä. Centro Humboldt osallistui aktiivisesti prosessiin. Amado Ordóñez, Centro Humboldtin toiminnanjohtaja, kertoo:

- Se oli valtava työ, mutta sen perusteella saatiin tietoa fyysisistä maantieteellisistä ja luonnonolosuhteista sekä kartoitettiin väestön terveys-, koulutus- ja infrastruktuuritilannetta. Siitä oli paljon apua myös, kun kyläyhteisöt laativat kehityssuunnitelmiaan ja pääsivät sitä kautta myös kunnallisten investointien piiriin.

- Tämä tieto, jota ei koskaan aikaisemmin ollut ja jota käytetään yhä edelleen, vaikutti myös autonomiaprosessin kehitykseen, hän jatkaa.

Lakiehdotus esitettiin parlamentille, ja laki 445 hyväksyttiin vuoden 2002 joulukuussa. René Hookerin mukaan laki oli niin hyvä ja yksityiskohtainen, että siihen ei tarvinnut laatia edes erillisiä asetuksia.

- Lausuntokierros oli niin kattava, että kaikkien Karibianrannikon alkuperäis- ja afrikkalaisperäisten kansojen johtajien mielestä se on paras laki mitä Karibianrannikolle voidaan säätää, toteaa Hooker.

LAKI 445

Laki 445, nimeltään Ley de Régimen de Propiedad Comunal de los Pueblos Indígenas y Comunidades Étnicas de las Regiones Autónomas de la Costa Atlántica de Nicaragua y de los Ríos Bocay, Coco, Indio y Maíz (Laki Nicaraguan Atlantinrannikon ja Bocay-, Coco-, Indio- ja Maíz -jokialueiden alkuperäiskansojen ja etnisten yhteisöjen maaomaisuuden hallinnasta), laadittiin määrittelemään yhteisöjen maat, takaamaan yhteisöjen käyttö- ja nautintaoikeudet luonnonvaroihinsa sekä rajaamaan alkuperäis- ja afrikkalaisperäisten kansojen ja afrokaribialaisten maa-alueet ja laatimaan niille maanomistusasiakirjat. Laki tunnustaa myös kansojen omat hallitusmuodot ja viranomaiset. Laki toteaa selkeästi, että maiden rajaaminen ja maomistuksen virallistaminen kuuluu autonomisille alueille yhteistyössä keskushallituksen kanssa.

ENSIMMÄISET VIISI KYLÄYHTEISÖÄ SAAVAT MAANOMISTUSASIAKIRJANSA

Pohjoisen Atlantinrannikon autonomisen alueen RAAN:in kolme mayangna- ja kaksi miskituyhteisöä olivat ensimmäiset, jotka vastaanottivat omistusasiasiakirjan maa-alueisiinsa toukokuussa 2005. Presidentti Enrique Bolaños luovutti asiakirjat henkilökohtaisesti. Mutta prosessi on vasta alussa, sillä 200 kyläyhteisöä on mukana tässä maidensa laillistamisprosessissa, raportoi Kepan tiedottaja Kimmo Lehtonen vuonna 2005.

Oma agenda Karibianrannikolle

Kun kerran Karibianrannikko on luonnonvaroiltaan ja kulttuurisesti erittäin rikas, niin miksi sitten on olemassa kieroja mekanismeja, jotka eivät anna sen asukkaille mahdollisuutta luoda vakaata pohjaa kehitykselleen? Tämä oli kysymys, joka motivoi etsimään yhteisymmärrystä Karibianrannikon köyhdyttämisen syistä ja johti Karibianrannikon yhteisen toimintaohjelman Agenda Mínima Costeñan eli ”Minimiagendan” syntyyn.

- Kepa ehdotti, että me ja URACCAN selvittäisimme köyhdyttämismekanismien syitä ja samalla laatisimme Karibianrannikolle ohjelman sekä strategian, ja me suostuimme, sanoo Centro Humboldtin Amado Ordóñez.

Kepan mielestä autonomiset alueet tarvitsivat strategian, jos ne aikoivat toimia johdonmukaisesti ja yhtenäisesti keskushallituksen suuntaan. Näin voitaisiin työskennellä yhtäaikaan sekä agendan laatimiseksi että Karibianrannikon köyhdyttävien mekanismien tunnistamiseksi.

Tätä tarkoitusta varten luotiin Kepan avulla verkosto, johon kuului useita poliittisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia sektoreita, mukaan lukien Karibianrannikon eri organisaatioiden edustajia myös paikallistasolta.

Ajatuksena oli, että verkostolla olisi kenttätasolla toimivista järjestöistä muodostunut perusta ja että sen jäsenet voisivat muodostaa sille ytimen, kertoo Kepan silloinen varakoordinaattori René Hooker.

Näin syntyi Redicosta-verkosto ja sen ydin, alueen eri organisaatioiden johtajista muodostunut yhdeksän hengen tekninen ryhmä. Verkosto luotiin pääasiassa Kepan ja muiden kansainvälisten järjestöjen tuella.

Hallitus, uusi toimija

Pääidea oli, että Karibianrannikon järjestöt kolkuttaisivat valittujen edustajiensa ovia ja vaikuttaisivat siihen, että he tekisivät oikeita päätöksiä. Kepan rooli oli järjestöjen tukeminen niiden päätöksenteossa.

Oli erittäin tärkeää saada mukaan kaikki sektorit, mukaan lukien Karibianrannikon vaaleilla valitut johtajat.

- Karibianrannikko ei olisi voinut päästä eteenpäin ottamatta autonomianeuvostojen ja -hallitusten viranomaisia mukaan verkostoon; alueen kansalaisjärjestöjohtajat eivät voineet

MINIMIAGENDAN YHDEKSÄN KOHTAA

1. Kansallinen lainsäädäntö ja autonomiset alueet
2. Luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat
3. Alueellinen kehityssuunnitelma
4. Karibianrannikon naisten, nuorten ja lasten kokonaisvaltainen kehitys
5. Karibianrannikon identiteetin vahvistaminen kulttuuriympäristön näkökulmasta
6. Maakysymyksen ratkaiseminen ja laki 445:n harmoninen soveltaminen
7. Kansalaisturvallisuus
8. Terveys ja koulutus
9. Hyvä hallinto ja osallistuminen

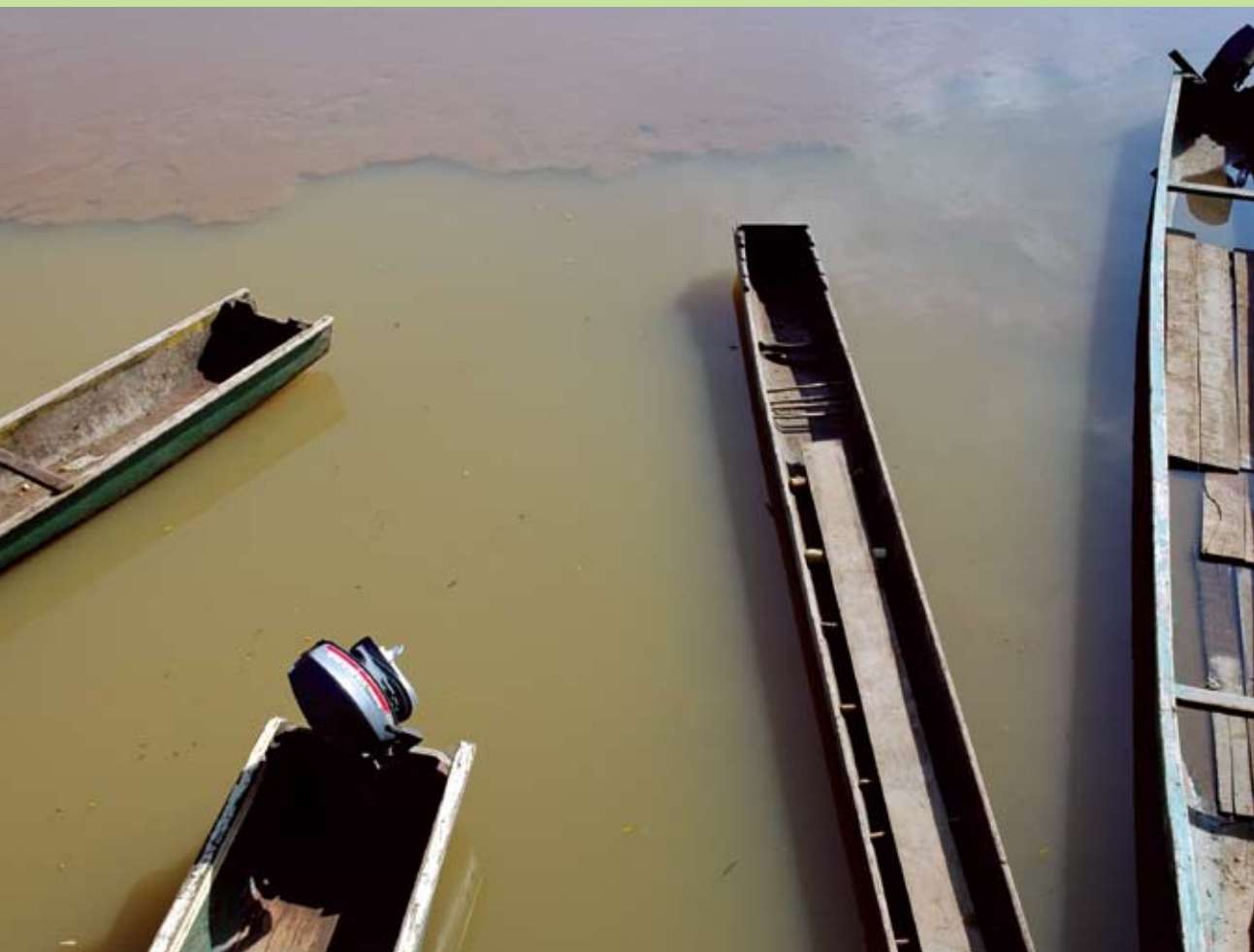
ymmärtää miten he voisivat tehdä vaikuttamistyötä sisällyttämättä myös niitä henkilöitä, jotka he olivat itse valinneet, Hooker toteaa.

-Tämä läheinen kanssakäyminen autonomiaviranomaisten kanssa helppotti järjestöjen poliittista päätöksentekoa. Rannikon viranomaisten oli neuvoteltava maan hallituksen kanssa, sillä päätökset tehtiin Managuassa. Autonomia oli vasta aluillaan, Hooker jatkaa.

URACCAN:in silloinen rehtori Mirna Cunningham selittää, että autonomisen institutionaalisuuden teema aiheutti siihen aikaan suuria ongelmia alueen sisällä. Maassa elettiin neoliberaalin politiikan vaihetta, jolla oli negatiivinen vaikutus Karibianrannikon alkuperäiskansojen ja etnisten yhteisöjen kollektiivisiin oikeuksiin. Kansallisella tasolla alettiin yksityistää julkisia palveluja, mikä ei vastannut autonomiaan sisältyviä periaatteita.

Sitä paitsi laki 445 alkuperäiskansojen maaomikeuksista oli juuri hyväksytty.

”Minimiagendassa oli kyse juuri Karibianra

- Oli siis tärkeää, että oli olemassa sovittu agenda keskustelun tueksi. Myös keskushallitus huomasi, että Karibianrannikolla oli paljon toimijoita, joiden kanssa oli neuvoteltava ja että oli mahdotonta neuvotella kaikkien kanssa erikseen.

Tässä yhteydessä Kepa poikkesi perusajatuksestaan, että sen kohderyhmä voisi olla ainoastaan kansalaisyhteiskunta ja alkoi lähestyä autonomiahallituksia ja Nicaraguan kansallista hallitusta.

Hookerin mukaan tämä linja kyseenalaistettiin Kepan päätoimistossa Suomessa, mutta Kepan Nicaraguan toimiston mielestä se oli välttämätön. Oli tärkeää luoda sellainen viitekehys, jossa sekä kansalaisyhteiskunta että järjestöt ja viranomaiset voivat toimia yhdessä.

- Minimiagendassa oli kuitenkin kyse juuri Karibianrannikon rakenteellisista ongelmista, Hooker korostaa.

nnikon rakenteellisista ongelmista”

Agenda ytimessä?

Mirna Cunningham lisää, että Redicosta-verkosto onnistui sisällyttämään agendaan kaikki Karibianrannikon pääongelmat. Siitä oli hyötyä vaaliprosesseissa, neuvotteluissa poliittisten puolueiden kanssa, keskushallinnon kanssa käytävien neuvottelujen edistämisessä sekä autonomialakiin liittyvien asetusten laatimisessa, joka tehtiin Karibianrannikon kansalaisyhteiskunnan ja autonomiahallinnon alueellisten viranomaisten yhteistyönä.

Minimiagendassa käsiteltiin useita teemoista, jotka sisältyvät uuden ”sovun ja kansallisen yhtenäisyyden” hallituksen laatimaan Karibianrannikon kehityksen strategiseen suunnitelmaan. Kun hallitus alkoi laatia tätä suunnitelmaa Karibianrannikkoa varten vuosille 2008-2012, sen pohjana käytettiin UNDP:n tuella 2006 tehtyä suunnitelmaa, jossa otettiin huomioon myös Minimiagenda.

Visionäärinen ohjelma

Amado Ordóñez arvioi Kepan kumppanuustoimintaa seuraavasti:

- Karibianrannikon viranomaiset hyväksyivät Kepan, suomalaisen järjestyksen. En huomannut heidän taholtaan koskaan mitään vastustusta tai tunnetta siitä, että Kepa olisi yrittänyt sekaantua heidän asioihinsa, vaan he tunsivat nimenomaan kumppanuutta. Kepan vahvuutena oli se, että se toimi hyvin hienovaraisesti.

- Se oli hyvin mielenkiintoista, koska autonomianeuvostoilla ja -hallituksilla oli paljon tarpeita, ja Kepa ymmärsi paikallista dynamiikkaa. Se voi työskennellä yhdessä niiden kanssa ja tukea rahallisesti toimia, joilla tiesi olevan vaikutusta, Ordóñez lopettaa.

Poliittinen vaikuttaminen alkaa

Kepan kumppanuuskäsitteen juurtuminen Karibianrannikolle oli suuri saavutus. Laki 445 hyväksyttiin ja keskushallitus sisällytti Minimiagendan koko alueen strategiseen suunnitelmaan. Kaikki olisi ollut mahdotonta ilman poliittista vaikuttamista, toimintamuotoa jonka käyttöönottoa Kepa Nicaragua ehdotti vuonna 1999.

Siihen aikaan Kepan päätoimisto Suomessa ei halunnut toimia köyhyyttä aiheuttavan politiikan muuttamiseksi tai siihen vaikuttamiseksi toisessa valtiossa, selittää Marko Lehto, silloinen Kepan Nicaraguan koordinaattori. Kepa ei voi sekaantua muiden maiden sisäisiin asioihin, oli Helsingin argumentti aluksi, koska Kepalla ei ole mandaattia tehdä sitä.

- Kepan Nicaraguan toimisto perusteli asiaa silloin niin, että jos me kansainvälisenä järjestönä haluamme muuttaa asioita, voimme tehdä sen ainoastaan tukemalla vaikuttamistyötä tekeviä paikallisia järjestöjä, lisää hänen työtoverinsa René Hooker.

Tähän tulokseen tuli myös Kepa: meidän roolimme Suomen ulkopuolella on tukea kansallisia toimijoita, joilla on oikeus tehdä vaikuttamistyötä omassa maassaan.

Vaikuttamistyöstä ei puhuttu paljon kansainväliselläkään tasolla, mainitsee Lehto, mutta Kepa ryhtyi yhteistyöhön WOLAN (Washington Office on Latin America) kanssa, joka työskenteli teeman parissa. Vuosien 1996 ja 2004 välisenä aikana WOLA koulutti ja tuki yli kolmeasataa järjestöä niiden poliittisessa vaikuttamistyössä Keski-Amerikassa.

KEPA MÄÄRITTELEE KOULUTUKSISSAAN VAIKUTTAMISTYÖN SEURAAVASTI:

- sen kautta esitellään ongelma ja ehdotus sen ratkaisemiseksi päätöksentekijöille;
- sen kautta välitetään tietoa ja mielipiteitä päätöksentekijöille sekä painostetaan heitä tiettyyn poliittiseen asiaan vaikuttamiseksi;
- se on prosessi, joka muuttaa asenteita ja valtasuhteita, vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa ja avaa tietä demokratialle.

KAIKKI ALKOI HURRIKAANI MITCHISTÄ

Poliittinen vaikuttamistyö alkoi tulla toimintamenetelmänä tutuksi Nicaraguahan vuonna 1998 iskeneen hurrikaani Mitchin jälkeen. Hurrikaani tuhosi maata niin inhimillisesti, taloudellisesti kuin sosiaalisesti, paljastaen Nicaraguan rakenteelliset ongelmat.

Sinä aikana syntyi kansalaisyhteiskunnan järjestöjen koordinaativerkosto, Coordinadora Civil, joka on siitä lähtien tehnyt poliittista vaikuttamistyötä sosiaalisten, taloudellisten ja poliittisten muutosten aikaansäämiseksi. Kepa on toiminut kyseisen verkoston kanssa alusta lähtien, ja ensimmäinen sopimus sen kanssa allekirjoitettiin vuonna 2005.

- Koska teema oli uusi, sekä meidän että yhteistyökumppanimme täytyi perehtyä siihen, miten tehokasta poliittista vaikuttamistyötä tehdään.

Koulutustilaisuudet olivat menestys, koska niihin osallistuivat kaikki, yhteistyökumppaneista entisiin kansanedustajiin, kertoo Lehto.

Verkottuminen

Tarkoituksena oli kehittää vaikuttamisprosessia verkostoissa toimivien järjestöjen kanssa, kolkuttaen päätöksentekijöiden ovia. Ajateltiin, että vaikuttamistyö tuottaisi tuloksia, jos toimittaisiin suuremmissa yksiköissä eikä yksittäisten järjestöjen kautta.

- Kepassa olimme vasta pääsemässä vaipoista ja ryömimässä, tavoitteenamme kävelemään oppiminen eli keskittyminen todelliseen vaikuttamistyöhön, arvioi Hooker.

Centro Humboldt työskenteli kiinteästi Kepan kanssa. Järjestön johtaja Amado Ordóñez arvioi Kepan panosta seuraavasti:

- Kepa on toiminut hyvin älykkäästi, koska se on tukenut poliittista vaikuttamistyötä mutta ei ole polttanut näppejään siinä. Mikä tahansa hallitus sanoo helposti: ”Ne puuttuvat sisäisiin asioihimme”. Kepa ei kuitenkaan ryhtynyt protagonistiksi, vaan kehitti paikallista kapasiteettia ja toimi autonomisten alueiden kumppanina niiden poliittisessa vaikuttamistyössä.

- Kepa toimi siltana. Luulen, että monet kehitysyhteistyöjärjestöt eivät onnistu siinä. Joko ne asettuvat kokonaan paikallisten toimijoiden puolelle tai sitten toiselle puolelle. Tämä silta, tämä dialogi, oli erittäin tärkeä tekijä allianssien rakentamisessa, ja juuri siinä Kepa erottuu muista.

Karibialaismusiikista moderniin tanssiin

Tuotantotukea karibialaismusiikki-CD:lle; Karibianrannikon lasten teatteritoimintaa; musikaaleja, museoita, tanssia, keramiikkaa; hieman tukea urheilulle. Keka erottui monista muista kansainvälisistä järjestöistä myös tässä, sillä se tuki nicaragualaista kulttuuria sekä Nicaraguan ja Suomen välistä kulttuurivaihtoa.

”Köyhän ei pitäisi koristella eikä maalata vaan tehdä työtä ja vieläpä raskasta työtä.” Kehitysjoukkolainen Alison Wiklund oli tottunut tämäntyyppisiin asenteisiin. Vuosina 1992-1994 hän työskenteli erilaisten taidemuotojen parissa eri paikoissa kuten Granadan Casa de los Tres Mundos -kulttuurikeskuksessa ja Karibianrannikolla sijaitsevilla Corn Islandin saarilla.

Wiklund lisää, että suurin osa opettajista ei ollut koskaan maalannut ja että he tiesivät taiteesta vain vähän, mutta että myös moni heistä oli hyvin lahjakas.

- Toivon, että kun he palaavat takaisin kouluihinsa, he opettaisivat lapsille ainakin jotain siitä mitä oppivat kursseillani. Jos edes jotkut lapset innostuvat kehittämään luovuuttaan, en ole tuhlannut aikaani, sanoo Wiklund.

KEHITYSJOUKKOLAISET KULTTUURIA TUKEMASSA

Vuosina 1991-1997 Kepan kehitysjoukkolaiset tukivat esimerkiksi Nicaraguan valtiollista yliopistoa UNAN:ia, Bluefieldsissä sijaitsevaa autonomian edistämiskeskusta (Centro de la Promoción de la Autonomía), ja Granadan Casa de los Tres Mundos -kulttuurikeskusta tanssin, keramiikan, maalauksen ja musiikin alalla. Kehitysjoukkotoiminnan päätyttyä Kepa antoi rahoitusta yksittäisesti joillekin pienille kulttuurisektorin hankkeille. Kepan uuden yhteisohjelman (One Global Programme) alkamisen myötä vuonna 2005 tukikohteita keskitettiin ja vaikkapa kulttuurialaa ei enää voitu rahoittaa.

Taidetta äidinkielellä

Kepa avusti karibialaismuusikko Philip Montalbánin ensimmäisen kolmikielisen CD:n tekemistä vuonna 1998. CD oli sekoitus nicaragualaista reggaeta, miskitorytmejä, May Pole -musiikkia ja kantria. Tuki oli osa Kepan monikulttuurista työtä, jolla edistettiin nicaragualaisten taiteilijoiden taidetta heidän äidinkielellään.

Kun Philip Montalbán lähti 13-vuotiaana Karibianrannikolla sijaitsevasta kotikylästään Tasbapaunista, hänen ystävänsä lahjoittivat hänelle kitaran. Siitä lähtien Montalbán haaveili omasta bändistä ja levynteosta. Kepan tuella hänen haaveestaan tuli totta.

Myös suomalaiset tutustuivat Montalbánin musiikkiin hänen useilla Suomen vierailuillaan. Hänen ensimmäinen kansainvälinen esiintymisensä toteutui Kepan Nicaraguan ja Suomen toimiston sekä muiden järjestöjen koordinoinnin ansiosta.

ERIKA BRENNER

Jäsenten käytettävissä

Kepan kahtena päätehtävänä on toimia jäsentensä äänitorvena sekä tarjota niille palveluja. Näistä jälkimmäinen on kehittynyt melkoisesti vuosien kuluessa. Alussa jäsenjärjestöille suunnatut palvelut olivat Suomessa lähinnä kurssien järjestämistä ja niissä etelän maissa, joissa Kepalla oli toimisto, järjestöjen kontaktien ja hankkeiden tukemista.

Niinpä vuodesta 1990 Nicaraguassa oli suomalainen yhteystoimitsija, joka tuki suomalaisia järjestöjä niiden tarpeiden mukaan. Jälkeenpäin todettiin kuitenkin, että tällainen tuki synnytti usein riippuvuutta. Logististen palvelujen kuten autokyytien, virastoissa asiointin sekä kääntämisen ja tulkkauksen sijaan Kepa oli jo määrittänyt toisia, tärkeämpiä tarpeita.

Laadun parantaminen

Ruveltiin siis miettimään, miten voitaisiin tarjota sellaista tukea, joka parantaisi kehitysyhteistyön sisällöllistä laatua. Järjestöjä alettiin kouluttaa muun muassa hankesuunnittelussa ja -seurannassa sekä Suomessa että etelän maissa.

Nykyään Kepa on Suomessa kansalaisjärjestöjen tärkein perustason kouluttaja kehitysyhteistyötä ja kehitystä koskevissa kysymyksissä. Se järjestää kymmeniä kursseja vuosittain niin jäsenilleen kuin muille kiinnostuneille.

Kepan Nicaraguan-toimistossa on vuodesta 2005 lähtien ollut yhteystoimistijan sijaan nicaragualainen hankeneuvoja. Carla Bush vastaa Kepan vuonna 2006 voimaan tulleen koulutusstrategian toteuttamisesta.

Kepan kokonaisstrategian ja köyhdyttämiskäsitteen mukaisesti ns. TAP-sopimusten (Training and Advice Plan) solmimisella pyritään vahvistamaan tietoja, taitoja ja ymmärrystä Kepan jäsenjärjestöissä ja niiden yhteistyökumppaneissa etelässä sekä parantamaan niiden yhteisten kehitysyhteistyöhankeiden suunnittelua ja toteuttamista.

- Ajatuksena on voimaannuttaa järjestöjä yhteisesti suunnitellun ja niiden tarpeita vastaavan koulutuksen ja neuvonnan kautta. Ensimmäiseksi tehdään kokonaisanalyysi, jonka perusteella määritellään köyhtymisen syyt. Näin

TAP (Training and Advice Plan) eli koulutus- ja neuvontasuunnitelma Kepan jäsenille ja niiden eteläisille yhteistyökumppaneille on neljän osapuolen välinen vuosisopimus:

1. Kepan Suomen-toimisto
2. Kepan jäsenjärjestö
3. Kepan jäsenjärjestön paikallinen yhteistyöjärjestö
4. Kepan paikallistoimisto

Vuonna 2009 Nicaraguassa olivat voimassa seuraavat TAP-sopimukset:

- MCN (Movimiento Comunal Nicaragüense) ja Oulu-Matagalpa –seura: Kansalaisten osallistuminen ja ruokaturva –hanke
- Soynica-järjestö ja Suomi-Nicaragua –seura: Lasten varhaiskehityksen tukeminen

voidaan auttaa yhteistyökumppaneita päättämään yhdessä paikallisyhteisön kanssa siitä, mitä ne voivat tehdä, selittää Carla Bush.

- Lisäksi vaihdetaan tietoja yhteistyökumppaneiden kanssa ja hyödynnetään näin heillä olevaa tietopääomaa molempien osapuolten hyödyksi.

Bush kertoo, että jotkut jäsenet tarvitsevat intensiivisempää seurantaa kuin toiset, riippuen järjestöjen kapasiteetista hankkeiden toteuttamiseen.

On varottava riippuvuutta

Bushin mukaan hänen tärkein tehtävänsä on varmistaa, että hankkeet eivät ajaudu riippuvuussuhteeseen. Lisäksi on tärkeää tarjota tarpeelliset välineet asenne-muutokseen, jotta paikallinen järjestö voisi myöhemmin pitää yllä hanketta tai ohjelmaa ilman avunantajan tukea.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi hankkeiden täytyy olla sellaisia, että niitä koordinoivat henkilöt pystyvät ne toteuttamaan:

- On luotava jotain sellaista, joka lähtee heidän omasta ympäristöstään, heidän identiteetistään, heidän tiedoistaan ja jota voi kehittää siltä pohjalta. Heidän täytyy ymmärtää, omasta todellisuudestaan käsin, miten he voivat tunnistaa niitä prosesseja ja tekijöitä, jotka aiheuttavat köyhtymistä, selittää Bush.

Bushin mukaan TAP-sopimuksen solmineet jäsenjärjestöt sekä niiden kumppanit ovat ilmaisseet saaneensa erittäin suurta tukea Kepalta. Tuki vahvistaa kumppanin ja Kepan jäsenjärjestön suhdetta ja luo entistä enemmän luottamusta niiden välille, kertoo Bush.

Yli 10 vuotta Kepan kanssa

Matagalpassa sijaitseva järjestö Movimiento Comunal Nicaragüense (MCN) on toiminut Kepan kanssa jo yli 10 vuotta. Se on Oulu-Matagalpa -ystävyyssseuran kumppanijärjestö, joka on saanut Kepalta neuvontatukea (TAP). Järjestössä on toiminut myös vapaaehtoisia Suomesta, kertoo Janet Castillo, MCN:n Matagalpan-toimiston johtaja.

Kepa ja MCN tekivät kartoituksen sopivista teemoista hankkeita varten, ja Kepa antoi koulutusta hankesuunnittelussa, indikaattoreiden määrittelemisessä sekä seurantametodologian laatimisessa. Kepa tukee myös hankeasiakirjojen kääntämistä englanniksi niiden Suomeen lähettämistä varten.

Vaihtoa muiden järjestöjen kanssa

Castillon mukaan neuvonnalla on saavutettu arvokkaita tuloksia. Hän mainitsee niin sanottua sosiaalista tilintarkastusta koskevan kokemustenvaihdon muiden järjestöjen kanssa. Tässä yhteydessä Boacon kuntakehityskomitean kokemuksiin tutustuminen on ollut hyvin tärkeää, hän sanoo.

Toinen hyödyllinen vaihtokokemus ovat olleet ruokaturvateemaa käsittelevät työpajat yhdessä Soynican kanssa, joka on Kepan jäsenjärjestön Suomi-Nicaragua -seuran yhteistyökumppani:

- Nämä ovat esimerkkejä synergiasta, jollaista Kepa pyrkii löytämään eri toimijoiden välillä ja joiden tavoitteena on edistää yhteisiin intresseihin perustuvaa artikulaatiota, mikä antaa lisäarvoa neuvontapalvelulle, sanoo Bush.

- Mutta kaikkein merkittävin tuki meille on kumppanuus Oulu-Matagalpa -seuran kanssa. Se on auttanut meitä esimerkiksi ystävyyskoulustipendejä koskevan tiedon välityksessä, koska meillä on Matagalpassa kaksi ystävyyskoulua oululaisten koulujen kanssa Suomessa, korostaa Castillo.

Kohti globaalia vaikuttamisohjelmaa

- Muutosta ei tapahdu etelässä ellemme muutu myös pohjoisessa, sanoo Toni Sandell, Kepan Nicaraguan-toimiston kehityspoliittinen tiedottaja.

Kepan evaluointi vuonna 2005 johti muutokseen sen strategiassa ja uusiin toimintamuotoihin uuden globaalien ohjelman ”One Global Programme” (OGP) pohjalta, jota oli sovellettu jo vuodesta 2004. Tavoitteena oli yhtenäistää toimintaa eri maissa.

- Muutos tehtiin, koska joka maalla oli oma kumppanuusohjelmansa, joka ei sopinut yhteen muiden maiden ohjelmien kanssa. Maaohjelmissa käsiteltiin hyvin erilaisia teemoja ja todellisuuksia, ja paljon aikaa kului sisäisiin keskusteluihin siitä, miten työskentelystä voitaisiin saada tuloksellisempaa. Syntyi ajatus, että toiminnan tehostamiseksi olisi toimittava samojen teemojen parissa. Näin myös opittaisiin enemmän, selittää Sandell.

Vuonna 2005 hyväksytty strategia määrittelee poliittisen toiminnan ja Kepan jäsenjärjestöille annettavan tuen luonteen niin Suomessa kuin etelän toimistoissa. Strategia on voimassa vuodesta 2006 vuoteen 2011. Myös henkilökuntarakenne ja budjetit on määritelty globaalien ohjelman mukaisesti. Näin luodaan synergiaa eri toimistojen välille ja tehostetaan tiedon ja oppimiskokemusten vaihtoa.

Muutos pohjoisen ajatusmalleihin

Uusi strategia heijastaa hyvin selkeästi Kepan ajatusta siitä, että muutos etelän maiden kehityksessä on poliittinen kysymys, joka vaatii suuria muutoksia myös pohjoisessa. Tämä Kepan ajatus perustuu köyhdyttämisen käsitteeseen.

- Toimintamme keskittyy köyhdyttämisen syihin, jotka ovat resurssien ja työn epäsuhtaiseen jakautumiseen liittyviä maailmanlaajuisia prosesseja. Esimerkiksi kehitysyhteistyössä ei ole paljoakaan mieltä, jos samaiset pohjoisen maat harjoittavat uskolonialismia etelän maissa aggressiivisen kauppapolitiikan kautta ja näin edistävät työn epäoikeudenmukaista jakautumista ja kestäväntöntä kehitysmallia, Sandell selittää.

Rakenteellisten juurien kimppuun

Coordinadora Civil -verkostoa, yhtä Kepan kumppanijärjestöä, edustava Adolfo Acevedo toteaa, että perinteinen köyhyyden vähentämisen- ja lieventämisspolitiikka ei toimi, koska sillä ei pyritä kitkemään köyhyyden rakenteellisia juuria, eikä myöskään katkaista köyhyyden siirtymistä sukupolvelta toiselle.

Acevedo kertoo eräästä kansainvälisestä talouskriisistä ja sen vaikutuksia käsitelleestä seminaarista, jossa keskusteltiin vääristyneiden valtasuhteiden korjaamisesta kehittyneiden maiden ja köyhimpien maiden välillä erityisesti sellaisissa monenvälisissä organisaatioissa kuin Maailman kauppajärjestö (WTO), Maailmanpankki ja Kansainvälinen valuuttarahasto.

KÖYHDYTTÄMINEN

Kepan kehityspoliittinen ajattelu perustuu köyhdyttämisen käsitteelle. Sen mukaan köyhyyden vastainen taistelu ei onnistu, mikäli köyhyyttä synnyttäviä ja säilyttäviä rakenteita, perinteitä ja tapoja ei pureta. Siitä syystä pohjoisen maiden on harjoitettava yhdenmukaista politiikkaa etelän maiden kanssa. Kepa on julkaissut espanjaksi kirjan ”Los Empobrecidos”, ”Köyhdytetyt”¹, jossa pohditaan köyhyyttä ja köyhdyttämistä eri näkökulmista.

¹ lyhennetty versio suomenkielisestä teoksesta ”Köyhdytetyt – ihmiskunnan epävirallinen enemmistö”.

- Keskusteluissa pohdittiin myös, miten kehittyneiden maiden omaa politiikkaa pitäisi muuttaa. Niiden sisäiset valtasuhteet määräävät myös sen, millä tavalla ne suhtautuvat köyhiin maihin. Mikäli kehittyneiden maiden sisäisiä valtasuhteita ei muuteta, ei niitä muuteta myöskään kansainvälisellä tasolla.

Kepa työskentelee tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Suomessa Kepa pyrkii lisäämään ihmisten tietoisuutta, ja vaikuttamistyötä Suomen hallituksen ja yhä enemmän myös EU:n suuntaan on vahvistettu. Nicaraguassa Kepa toimii nicaragualaisten kumppanijärjestöjen kanssa tietoisuuden lisäämiseksi kouluttamalla ja järjestämällä konkreettisia kampanjoita näitä globaaleja prosesseja vastaan.

- Läsnäolomme etelässä varmistaa sen, että ymmärrämme paremmin siellä vallitsevaa todellisuutta voidaksemme välittää sen suomalaisille ja lisätä näin heidän tietoisuuttaan kehitysteemoista. Pyrimme saamaan Suomen kansalaisyhteiskunnan ja hallituksen asettumaan etelän ihmisten puolelle ja osoittamaan heille solidaarisuutta, Sandell sanoo.

VAADIMME ENEMMÄN JA PAREMPAA KEHITYSYHTEISTYÖTÄ

Suomen ja EU:n kehitysyhteistyön seuraaminen ja siihen vaikuttaminen ovat Kepan kaksi tärkeää tehtävää Suomessa.

YK:ssa sovittiin jo 70-luvulla, että kehitysyhteistyömäärärahojen osuuden tulee olla 0,7 prosenttia bruttokansantuotteesta, mutta Suomi ylittää vain 0,5 prosenttiin. Muut Pohjoismaat ovat täyttäneet sitoumuksensa. Kepa kritisoi asiaa jatkuvasti: tukea on nostettava ja kehitysyhteistyötä on harmonisoitava, jotta siitä tulisi tehokkaampaa.

Toinen tärkeä tema koskee monenvälisten organisaatioiden asettamia ehtoja. Kepa on järjestänyt sekä Nicaraguassa että Suomessa useita kampanjoita Kansainvälisen valuuttarahaston tiukkaa politiikkaa vastaan, mikä ei salli esimerkiksi terveys- ja opetusalan palkkojen nostamista eikä ylipäättään Nicaraguan omien prioriteettien määrittelemistä.

Globaali ohjelma ja sen paikallinen vaikutus

Kepan strategiaan sisältyy kaksi suurta teemaa: kehitysrahoitus sekä kaupan ja kehityksen suhde. Vaikka Kepa keskittyy enemmän Suomessa tehtävään vaikuttamistyöhön, se tukee samanaikaisesti kumppaneitaan ja näihin teemoihin liittyviä prosesseja Nicaraguassa.

Kun näitä kahta teemaa alettiin työstää, suunnitelmana oli jatkaa samojen kumppaneiden kanssa kumppanuusohjelman jatkuvuuden takaamiseksi. Toimintaa onnistuttiin jatkamaan Centro Humboldtin, Coordinadora Civil (CC) -verkoston ja sen alueellisen alaverkoston kanssa Triángulo Minero -kaivosalueella.

Budjetti heijastaa kehityksen prioriteetteja

Sitten oli pohdittava, miten soveltaa rahoitusteemaa Nicaraguan kehitykseen.

- Koska me emme päätä kumppaneidemme toimintaohjelmasta, meidän täytyi etsiä asiasta kiinnostuneita tahoja. Kahden vuoden ajan Kepalla oli vaikeuksia löytää logiikkaa toiminnalleen paikallistasolla, mutta nyt käsitämme kehitysrahoituksen teeman siten, että voimme auttaa kansalaisyhteiskuntaa seuraamaan julkisia budjetteja ja vaikuttamaan niiden parempaan käyttöön, Sandell selittää.

Budjettityö on laaja-alaista ja siihen sisältyy myös sosiaalinen tilintarkastus ja kansalaisten aktiivinen osallistuminen budjettien laatimiseen sekä kansallisella että paikallisella tasolla. Kyse on siis osallistumisesta koko budjetintekoprosessiin.

Sandellin mukaan Kepa myös järjestää tilaisuuksia valtion tulo- ja menoarviota koskevan vaikuttamistyön ja kampanjoiden suunnittelemiseksi yhdessä kumppaniensa, kuten Coordinadora Civil -verkoston ja sen alueellisten alaverkostojen sekä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa.

Kepan toiminta Coordinadora Civil -verkoston kanssa kohdistuu nimenomaan valtion tulo- ja menoarvioon. Adolfo Acevedon mukaan tarkoituksena on saada budjetti heijastamaan oikealla tavalla valtion politiikkaa ja sen tavoitteita toteuttavia ohjelmia.

- Emme pidä budjettia hallituksen byrokratian rahoittamismuotona, vaan kansallisten varojen ja kehitys yhteistyövarojen suuntaamisena kehitystavoitteiden saavuttamiseen. Budjetti on väline, jon-

KEHITYSYHTEISTYÖN HARMONISOINTI

Kepa pyrkii harmonisoimaan toimintaansa muiden Nicaraguassa toimivien kansainvälisten järjestöjen kanssa.

- Kepa on toiminut aktiivisesti kansainvälisten kansalaisjärjestöjen sihteeristössä. Yritämme edistää yhteisrahastoja, rahoituksen myöntämistä vähemmällä ehdoilla sekä sitä, että paikalliset yhteistyökumppanit laatisivat vain yhden yhteisen raportin kansainvälisille rahoittajajärjestöille, tiivistää Toni Sandell.

Tämä vastaa vuonna 2005 annetun Pariisin julistuksen periaatteita. Amado Ordóñez toteaa:

- Pariisin julistuksen mukaan virallinen kehitysapu sopeutetaan kunkin vastaanottajan kehitystavoitteisiin, ja siksi on päädytty budjettituen myöntämiseen. Myös kansalaisjärjestöt sopivat kehitysyhteistyönsä sopeuttamisesta paikallisiin tarpeisiin ja siitä, etteivät tyrkytä omia agendojaan.

- Kepa on osoittanut selkeää poliittista tahtoa toimintansa sopeuttamiseksi näiden globaalien sopimusten vaatimukseen, ja sen suurena haasteena on nyt vakuuttaa muut kehitysyhteistyörahoittajat luopumaan sanahelinästä ja antamaan todellista tukea paikallisille järjestöille.

ka kautta rahoitetaan investointeja inhimilliseen pääomaan ja perusinfrastruktuuriin, joita maa tarvitsee köyhyyden voittamiseksi, sanoo Acevedo.

Kauppa aiheuttaa epätasa-arvoisia suhteita

Kepan toinen teema eli kauppa sisältää vapaakauppasopimukset, jotka eivät välttämättä johda kehitykseen etelän maissa. Kysymys on siitä, miten muuttaa kauppaa koskevat aloitteet todellisiksi kehitysprosesseiksi.

Centro Humboldt on tässä Kepan pääliittolainen, koska kauppa on perusteema myös sen toiminnassa.

Amado Ordóñez kertoo, miten Kepa ja Centro Humboldt vuonna 2005 määrittivät yhteisiä tavoitteita ja päättivät työskennellä kaupan teeman parissa, koska se oli kummankin toimintasuunnitelmassa jo entuudestaan.

Järjestöjen välinen sopimus vuosille 2007-2009 sisältää seuraavat tavoitteet: oikeudenmukaisempien kauppasuhteiden aikaansaaminen; sellaisten kauppasopimusten solmiminen, jotka eivät huononna muiden – ennen kaikkea heikoimpien osapuolten – oikeuksia; tiedottaminen kaupallisista sopimuksista, ennen kaikkea Euroopan Unionin ja Keski-Amerikan välisestä assosiaatiosopimuksesta.

Kepa ja Centro Humboldt ovat työskennelleet hyvin tiiviisti yhdessä tämän teeman parissa. Ne ovat esimerkiksi julkaisseet yhteisiä tiedonantoja ja järjestäneet lehdistökonferensseja sekä sopimusta koskevaa koulutusta.

Vuoden 2009 lokakuussa Kepa ja Centro Humboldt arvioivat yhteistyönä tuloksia uuden strategian puitteissa. Esimerkiksi kansallisen tason ja assosiaatiosopimusta käsittelevän vaikuttamistyön saavutuksista todettiin, että Centro Humboldtin assosiaatiosopimusneuvotteluja koskevat ehdotukset hallitukselle on otettu huomioon. Itse asiassa Centro Humboldt on neuvotteluprosessiin vaikuttavan Nicaraguan neuvoo-antavan komission jäsen.

KEPA TUKEE PROSESSEJA

Adolfo Acevedon mukaan Kepa on yksi harvoista organisaatioista, joka on tukenut Coordinadora Civil -verkostoa tutkimuksessa sekä ehdotusten suunnittelussa ja laatimisessa, jotka ovat sen prioriteetteja. Muut järjestöt tukevat pääasiassa hankkeita.

- Kepalle on tunnusomaista muun muassa se, että sen antama tuki on solidaarista ja ehdotonta. Rahoituksesta on esitettävä tilitykset, mutta toisin kuin monet muut kansainväliset kansalaisjärjestöt Kepa kunnioittaa suuresti nicaragualaisten järjestöjen autonomiaa. Meidän päätöksiamme ja tärkeysjärjestyksiämme on aina kunnioitettu, sanoo Acevedo.

Kokonainen elämä Kepan kanssa

Kepan 20:sta Nicaraguan vuodesta ei ole helppo kirjoittaa: tietoa ja kehitysjoukkolaisten, koordinaattoreiden, yhteistyösapuolten ja kumppaneiden lausuntoja on kasoittain, mikä tekee työstä haastavan. Mutta... olisi kohtalokas virhe jättää puhumatta Xiomara Laran kanssa.

Hän on Kepan toimistosihteeri, joka on ollut suomalaisten kanssa alusta alkaen. Hän kertoo tarinansa:

- Tulin Kepaan 19-vuotiaana ja ensimmäinen työni oli huolehtia kehitysjoukkolaisille tarkoitetusta vierastalosta, varmistaa että kaikki oli kunnossa kun he palasivat kaupunkiin eri maakunnista. He tulivat Managuaan perjantaisin ostamaan ruokaa ja muita tavaroita.

Sen jälkeen Lara otettiin töihin toimistoon ja huolehtimaan talon siivouksesta.

He pitävät tanssimisesta – ja yksinolosta

- Kun kehitysjoukkolaiset tulivat maahan, he eivät puhuneet espanjaa. Se oli vaikeaa ja joskus oli vain arvattava, mitä he halusivat sanoa. He sanoivat minulle muutaman sanan ja minä täydensin loput. Näin oli vain sinä aikana, kun he olivat espanjankurssilla. Sen jälkeen kanssakäyminen työtovereiden kanssa auttoi heitä oppimaan kieltä.

- Kaikki kehitysjoukkolaiset rakastuivat Nicaraguahan. Jotkut menivät naimisiin, saivat lapsia, jotkut adoptoivat lapsen. Luulen, että ensimmäisinä tulleista kehitysjoukkolaisista on vielä kaksi täällä Nicaraguassa, muistelee Xiomara Lara.

- Opin tuntemaan suomalaisten luonteen; he pitävät paljon yksinolosta, joskus he eivät halua puhua kenenkään kanssa. Heidän tullessaan toimistoon tiedän heti, vain katsomalla heidän kasvojaan, millä tuulella he ovat. Heistä on myös mukavaa mennä ulos ja käydä tanssimassa. He pitävät nicaragualaisesta ruoasta, toteaa Lara vietettyään 20 vuotta suomalaisten seurassa.

Kasvua ihmisenä

Vuosien mittaan Laralle tarjottiin sihteerin tointa. Ennen sen vastaanottamista häntä koulutettiin tietotekniikan käytössä ja sihteerintaidoissa.

- Tunnen kasvaneeni sekä ammatillisesti että ihmisenä. Olen hankkinut ammatillisen kokemukseni Kepassa, ja olen aina saanut ymmärrystä osakseni kaikilta työtovereiltani, erityisesti silloin kun sitä olen eniten tarvinnut. Olen tuntenut itseni hyväksytyksi ja minua on kohdeltu ystävällisesti ja inhimillisesti.

Kun Marko Lehto oli Kepan koordinaattori, Lara alkoi tutustua Kepan työhön kentällä Siunan naisjärjestöjen ja muiden Karibianrannikon organisaatioiden työn kautta.

- Se auttoi minua, koska aloin olla yhteydessä muihin ihmisiin, lähteä ulos toimistosta, osallistua kumppaneiden kanssa järjestettyihin seminaareihin ja ennen kaikkea tuntea, miten sillä alueella työskenneltiin.

- Sitä kautta sain mahdollisuuden kasvaa ihmisenä ja voittaa ujouteni, sanoo Lara.

Epilogi

Viitisenkymmentä järjestöä perusti Kepan vuonna 1985 Helsingissä vastaamaan kehitysyhteistyöstä ja maailmanlaajuisesta oikeudenmukaisuudesta kiinnostuneiden, keskenään hyvin erilaisten suomalaisten kansalaisjärjestöjen tarpeisiin. Kepan tavoitteena oli tukea järjestöjä, edustaa niiden intressejä ja saada niiden ääni kuuluviin. Ensimmäisten vuosien aikana Kepan päätehtävä oli kuitenkin kehitysjoukko-ohjelman toteuttaminen. Nicaragua oli Sambian jälkeen toinen maa, johon lähti suomalaisia vapaaehtoisia vuodesta 1989 lähtien. Mosambik seurasi niitä 1991.

Toinen tärkeä tehtävä alusta alkaen oli tukea Kepan jäsenjärjestöjä niiden kehitysyhteistyöhankkeissa. Tämä koski myös Kepan Nicaraguan toimistoa, jossa työskenteli suomalainen yhteystoimitsija tukemassa jäsenjärjestöjen ja niiden nicaragualaisten yhteistyöjärjestöjen hankkeissa sekä auttamassa kontaktien liittämisessä suomalaisten ja nicaragualaisten järjestöjen välillä.

Myöhemmin, vuonna 1995 Kepan hieman kiistellyssä evaluaatiossa todettiin, että sen kehitysjoukko-ohjelma ei ollut tuottanut toivottuja tuloksia. Vaikka Kepa ei ollut asiasta aivan samaa mieltä, se päätti seurata raportin suosituksia ja korvata kehitysjoukkolaiset uudella strategialla, kumppanuusohjelmalla. Uusi ohjelma merkitsi yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa, ja siihen sisältyi myös jonkin verran rahoitusta. Nicaraguassa ohjelma keskittyi Karibianrannikolle sen muuta maata korkeamman köyhyysasteen takia. Ajatuksena oli, että paras tapa pysäyttää alueen köyhdyttäminen oli tukea Karibianrannikon toimijoita alueelle vain hieman aikaisemmin hyväksytyn autonomian vahvistamiseksi.

Vuosikymmen myöhemmin Kepan globaalin strategian muutokset merkitsivät etelän toimistojemme toimintatapojen muuttamista jälleen kerran. Koko Kepan toiminta organisoitiin ja harmonisoitiin globaalin ohjelman pohjalta, mikä tarkoitti esimerkiksi sitä, että aikaisempi kumppanuusohjelma Nicaraguan Karibianrannikolla piti korvata yhteisillä teemoilla köyhdyttämiskäsitteen puitteissa. Kepan mielestä ´köyhdydenvastaisen taistelun´ sijaan on välttämätöntä tunnistaa ja purkaa maita ja ihmisiä köyhdyttävät rakenteet ja käytännöt. Näi-

den sisältä valittiin kaksi teemaa – kehitysrahoitus ja kansainvälinen kauppa – Kepan pääasiallisiksi toiminta-aloiksi.

Vaikka tämä uudelleensuuntaaminen aiheutti muutoksia yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön sisältöön, sen toteuttamisen muodot ja toimintatavat ovat säilyneet. Kepalle hyvin tärkeä toimintaperuste on tasaveroisen suhteen rakentaminen osapuolten välille ja yhteinen, yhteisille arvoille ja tavoitteille perustuva toiminta, josta molemmat osapuolet voivat hyötyä ja oppia.

Kepan rooli Suomessa jäseniensä äänitorvena, vaikuttamassa hallitukseen ja Euroopan Unioniin kehityspolitiikan parantamiseksi, on tullut tärkeämmäksi vuosien mittaan. Vaikuttamistyö onkin tällä hetkellä yksi Kepan päätehtävistä. Tämä tehtävä heijastuu Kepan tuessa etelän kumppaneidensa toimille kansalaisyhteiskunnan osallistumisen vahvistamiseksi päätöksenteossa. Samaan aikaan Kepan toinen tehtävä – jäsenille tarjottava koulutus ja neuvonta – jatkuu yhä vahvempana sekä Suomessa että etelän toimistoissa.

Tällä hetkellä Kepalla on etelän toimisto Nicaraguassa, Mosambikissa, Tansaniassa ja Thaimaassa, ja suomalaisten jäsenjärjestöjen määrä on noussut lähes kolmeensataan. Jatkuvassa pyrkimyksessään oppia ja tehostaa vaikuttamistaan Kepa on äskettäin sisällyttänyt toimintaansa myös ilmastonmuutoksen teeman. Samalla se jatkaa ohjelmaansa kahden jo olemassa olevan teeman parissa, seuraamalla muun muassa kauppaneuvotteluprosesseja sekä Pariisin julistukseen ja Accran toimintaohjelmaan liittyviä kehitysrahoitusprosesseja. Nicaraguassa pyrimme nykyisen toimintamme lisäksi tukemaan enemmän kansalaisyhteiskunnan osallistumista paikalliseen suunnitteluun ja budjettityöhön. Haluamme myös vahvistaa verkostojamme Nicaraguassa, Keski-Amerikassa ja Euroopassa oman ja yhteistyökumppaneidemme tehokkuuden lisäämiseksi.

Managuassa, 20. marraskuuta 2009

Soila Hirvonen
Maajohtaja
Kepa Nicaragua

Luettelo kehitysjoukkolaisista ja suomalaisista työntekijöistä

KEHITYSJOUKKOLAISET

NIMI	ALOITUSAIKA	PÄÄTTYMISAIKA	TOIMI
Hakkarainen, Jari	07.06.89	06.07.91	Teknikko / Työnohjaaja, Terveysministeriö / Tecnomedic, Managua
Laitinen, Pirkko	07.06.89	30.04.92	Ympäristöhygieenikko, Kylätason peruspalvelujen osasto, alueen V aluehallitus, Juigalpa; vuodesta 1991 UCA-yliopisto / tekninen yliopisto (Universidad Centroamericana / Universidad Ingeniería), Managua
Karvonen, Juha	11.06.89	10.07.91	Lääkäri, Terveysministeriö, Juigalpa
Koppinen, Jouko	11.06.89	10.08.91	Eläinlääkäri, Maatalous- ja maatalousuudistusministeriö, Boaco
Pasanen, Paula	11.06.89	10.07.91	Sairaanhoitaja, lastensairaala La Mascota, Managua
Izarra, Enrique	12.07.89	31.07.91	Maatalousopettaja, Opetusministeriö, Boaco
Järvinen, Pentti	12.07.89	31.07.90	Sähköinsinööri, rakennus- ja sahausalan yritys konserni (Corporación de Empresas de Construcción y Aserraderos), Juigalpa
Haapanen, Irene	17.09.89	23.06.91	Lääkäri, Terveysministeriö, Juigalpa
Hiltunen, Hanna-Leena	01.11.89	31.07.91	Pedagoginen neuvonantaja, Opetusministeriö, Juigalpa
Häkkinen, Liisa	07.08.90	06.09.92	Ravitsemusterapeutti ja hankekoordinaattori, Fundación Centroamericana –säätö, Managua
Pykäläinen, Markku	07.08.90	06.09.92	Hankeneuvonantaja ja puutarhuri, Estelin kunta, Estelin taimisto
Numminen, Jukka	16.08.90	15.09.92	Putkimies, rakennusneuvonantaja ja –tarkastaja, Estelin kunta, Estelin rakennustoimisto
Laasanen, Reijo	04.09.90	27.08.92	Rakennusinsinööri ja tekninen neuvonantaja, Ocotalin kunta, Ocotalin rakennustoimisto
Laasanen, Tuula	04.09.90	31.08.92	Hankeneuvonantaja, Ocotalin kunta, Ocotalin äitiysneuvola
Raaska, Tarja	04.09.90	03.10.92	Apuneuvoteknikko, Terveysministeriö, Proteesityöpaja, Managua
Ryökäs, Auli	05.10.90	04.11.92	Elintarviketarkastaja, Talous-, teollisuus- ja kehitysministeriö, Managua
Melkas, Heini	28.11.90	31.12.93	Tietotekniikkaneuvonantaja ja –insinööri, Alueellinen talous- ja yhteiskuntatutkimuksen verkosto (Coordinadora Regional de Investigaciones Económicas y Sociales, CRIES), Managua
Sissonen, Mauno	06.04.91	05.05.93	Maanviljelijä ja maatalousneuvonantaja, Maanviljelijöiden ja karjankasvattajien kansallinen yhdistys (Unión Nacional de Agricultores y Ganaderos, UNAG), El Regadio
Työläjäjärvi, Riitta	06.04.91	05.05.93	Lääkäri, Terveysministeriö, Juigalpa

Haapaniemi, Rauni	22.06.91	21.07.93	Sosiaaliantropologi, Nicaraguan talous- ja yhteiskuntatutkimuksen laitos (Instituto Nicaragüense de Investigaciones Económicas y Sociales, INIES), Managua
Rimpelä, Tarja	22.06.91	30.08.93	Lelusuunnittelija ja kouluttaja, Nicaraguan yhteiskuntakehityksen yhdistys (Asociación de Desarrollo Social de Nicaragua, ASDENIC, Esteli
Karvonen, Jaana	15.07.91	14.08.93	Metsätalousteknikko, Maanviljelijöiden ja karjankasvattajien kansallinen yhdistys (Unión Nacional de Agricultores y Ganaderos, UNAG), Esteli; Luonnonvarainstituutti (Instituto de Recursos Naturales, IRENA) vuodesta 1993
Sukula, Seija	15.07.91	30.07.93	Erikoissairaanhoidaja, Terveysministeriö, Juigalpa
Karikuusi, Leena	27.07.91	26.08.93	Esikouluopettaja ja neuvonantaja, Opetusministeriö, Managua
Jääskeläinen, Tuula	19.09.91	31.07.93	Erytisopettaja ja neuvonantaja, Opetusministeriö, Managua
Ylönen, Maarit	01.10.91	30.09.92	Tanssinopettaja ja neuvonantaja, UNAN-yliopisto (Universidad Autónoma de Nicaragua), Managua
Ylönen, Risto	21.11.91	30.09.92	Erytysairaanhoidaja, Demokratian kehittämislaitos (Instituto para el desarrollo de la Democracia, IPADE), Managua
Sipilä, Pekka	08.01.92	07.02.94	Metsäinsinööri ja kouluttaja, Padre Gregorio –maatalousinstituutti (Instituto Agrícola Padre Gregorio), Rivas
Finnilä, Kari	09.01.92	08.02.95	Tietotekniikan tukiohjaaja, Nicaraguan talous- ja yhteiskuntatutkimuksen laitos (Instituto Nicaragüense de Investigaciones Económicas y Sociales, INIES), Managua; vuodesta 1993 Atlantinrannikon inhimillisen kehityksen toimisto OPDHESCA (Oficina de Promoción Humanitaria y Desarrollo de la Costa Atlántica), Puerto Cabezas
Pelttari, Antti	11.01.92	10.02.95	Metsäteknikko, Carazon kyläkehitysyhdistys (Asociación de Desarrollo Comunal, ADECA), Diriamba; vuodesta 1994 myös San Marcosin ja Jinotepen läänit, San Marcos
Pelttari, Päivi	11.01.92	25.11.93	Erytysairaanhoidaja, Los Pipitos –vammaisyhdistys (Asociación de Discapacitados), Diriamba
Hillukkala, Pentti	21.01.92	10.01.94	Tietotekniikkainsinööri, Nicaraguan energialaitos (Instituto Nicaragüense de Energía, INE)
Stam, Tuija	25.01.92	24.02.94	Arkkitehti, Carazon läänin kyläkehitysyhdistys (Asociación de Desarrollo Comunal), Jinotepe
Wermundsen, Terhi	18.02.92	17.03.94	Biologi (iguana-asiantuntija), IRENA, Managua; vuodesta 1994 puisto-osasto, Managua
Jussila, Tapani	28.03.92	27.04.94	Matemaattisten tieteiden opettaja, Leónin yliopisto, León
Wiklund, Alison	08.06.92	20.08.96	Taideopettaja, Casa de los Tres Mundos –kulttuurikeskus, Granada; vuodesta 1995 Opetusministeriö ja Corn Islandin kunta, Corn Island

Wiklund, Johan	08.06.92	07.07.94	Kalateollisuusneuvonantaja, Luonnontieteellinen tiedekunta, Leónin yliopisto, León
Ryökäs, Mikko	09.10.90	08.11.92	Maatalouskouluttaja ja –insinööri, Maatalousyliopisto (Universidad de Agricultura), Managua
Jokela, Eija	03.11.92	03.08.94	Tanssinopettaja, UNAN-yliopisto, Managua
Sjöberg, Nina	03.11.92	02.12.95	Rakennusinsinööri ja tekninen neuvonantaja, Ocotalin kunta, Ocotal
Skott, Tuula	03.11.92	02.12.94	Laboratoriotyöntekijä ja –kouluttaja, ATC-naisklinikka (Clínica de Mujeres, ATC), Jinotega; vuodesta 1994 Terveysministeriö (MINSA-SILAIS), Jinotega
Yrttiaho, Lea	04.11.92	03.12.94	Erytysairaanhoidtaja, OPHDESCA, Siuna; vuodesta 1994 Paula Mendoza –naisliikkeen (Movimiento de Mujeres Paula Mendoza) naisklinikka
Leino, Tarmo	03.04.93	02.05.95	Rakennustyöntekijä ja neuvonantaja, Estelin kunta, Esteli
Särkisilta, Raija	03.04.93	02.05.95	Lääkäri, Paula Mendoza –naisliikkeen (Movimiento de Mujeres Paula Mendoza) naisklinikka, Siuna
Kamppuri, Paula	01.10.93	31.10.95	Erytysairaanhoidtaja, sairaanhoidon opettaja, (POLISAL), Matagalpa
Aalto, Päivi	08.01.94	07.08.97	Erytysopettaja, Los Pipitos, Jinotepe (myöh. Carazo)
Kivi, Outi	08.01.94	07.02.97	Sairaanhoitaja ja erityisopettaja, Los Pipitos, Diriamba; vuodesta 1995 Movimiento Comunal -kansalaisliike, Diriamba
Tyynismaa, Jaana	08.01.94	07.08.97	Ympäristöbiologi, Bluefieldsin kunta, Bluefields
Laitamo, Sanna	22.06.94	30.06.98	Fysioterapeutti, Los Pipitos, Diriamba, Jinotepe ja Nandaime
Koivisto, Juha	26.08.94	30.09.95	Taideopettaja ja –kouluttaja, Autonomian edistämiskeskus (Centro para la Promoción de la Autonomía), Bluefields
Hakkarainen, Jari	02.03.95	01.05.98	Yritysjohdon neuvonantaja, Teustepen tiilitehdas, Teustepe
Nikula, Minna	02.04.95	01.12.96	Lääkäri, Paula Mendoza –naisliike (Movimiento de Mujeres Paula Mendoza), Siuna
Ruohoaho, Ulla-Maija	06.06.95	30.06.95	Lääkäri, Paula Mendoza –naisliike (Movimiento de Mujeres Paula Mendoza), Siuna
Ilaskari, Heikki	19.07.95	18.10.95	Sairaalateknikko, Bluefieldsin aluesairaala
Syrén, Raija	19.07.95	18.08.97	Sairaanhoitaja, Kristillinen rauhanedistämiskeskus (Centro de Promoción Cristiana por la Paz), San Ramón
Pykäläinen, Markku	23.08.95	22.09.97	Metsäasiantuntija, ASPRODIC, Boaco; vuodesta 1996 Ympäristö ja luonnonvarainministeriö (MARENA), Carazo

Tuomisaari, Anu	21.01.96	10.12.96	Taidegraafikko, Casa de los Tres Mundos -kulttuurikeskus, Granada
Uusitalo, Liisa	28.01.96	27.01.98	Sairaanhoitaja, naisjärjestöt Sí mujer, Managua ja Mujeres en la Defensa de la Vida, Siuna
Torvinen, Eeva	01.06.96	15.08.96	Artesania-taideohjaaja, Corn Islandin taide- ja käsityöyhdistys (Asociación de Arte y Artesanía), Corn Island
Setälä, Pertti	01.10.96	31.12.97	Musiikinopettaja, Casa de los Tres Mundos -kulttuurikeskus, Granada
Lager, Laura	22.10.97	31.10.99	Koulutuskoordinaattori, naisjärjestö Organización de Mujeres Siuneñas por la Defensa de la Vida, Siuna

SUOMALAISET TYÖNTEKIJÄT KEPAN MANAGUAN TOIMISTOLLA

NIMI	ALOITUSAIKA	PÄÄTTYMISAIKA	TOIMI
Rantanen, Olli	17.04.90	16.04.93	Yhteystoimitsija
Tikkanen, Tiina	27.03.93	26.04.97	Yhteystoimitsija; vuodesta 1996 myös neuvonantaja, ASDENIC, Esteli
Nuto, Tiina	23.08.95	23.02.98	Kenttätiedottaja
Nikkanen, Maarit	23.01.96	22.01.00	Yhteystoimitsija
Vehkalahti, Pertti	03.09.96	31.03.97	Tietotekniikan neuvonantaja
Aronen, Jukka	22.01.98	21.02.00	Kenttätiedottaja
Perähuhta, Outi	01.04.00	31.05.03	Yhteystoimitsija
Lehtonen, Kimmo	01.01.01	30.06.06	Kenttätiedottaja
Laukkanen, Riku	05.05.03	04.05.05	Yhteystoimitsija
Bruun, Larissa	01.08.06	31.07.08	Kehityspoliittinen tiedottaja
Sandell, Toni	15.08.08		Kehityspoliittinen tiedottaja

KENTTÄKOORDINAATTORIT/MAAJOHTAJAT

NIMI	ALOITUSAIKA	PÄÄTTYMISAIKA	TOIMI
Nieminen, Marjatta	06.11.88	09.12.91	
Ylönen, Risto	05.06.90	20.11.91	Marjatta Niemisen (1.1.-4.6.1991) ja varakoordinaattori Ligia Morenon sijainen
Lappi-Seppälä, Jyrki	16.10.91	15.11.94	
Nuikka, Miia	15.08.94	14.08.98	
Lehto, Marko	01.05.98	30.04.02	
Tyynelä, Matti	01.02.06	31.03.08	
Hirvonen, Soila	01.05.08		

Luettelo yhteistyöjärjestöistä

1997

CIDCA

1998

SIMSKULT – Sikilta

Centro Humboldt

URACCAN

Encuentro Mesoamericano

Alcaldia Bluefields

Paula Mendoza (MMSPMV)

MMSSEV

CEDEHCA

1999

SIMSKULT – Sikilta

Centro Humboldt

URACCAN

Alcaldia Bluefields

Paula Mendoza (MMSPMV)

MMSSEV

CEDEHCA

2000

URACCAN

Paula Mendoza (MMSPMV)

Centro Humboldt

MMSSEV

Alcaldia Bluefields

FADCANIC/EIB

2001

URACCAN

MMSSEV

Paula Mendoza

Centro Humboldt

SIMSKULT - Sikilta

AMICA

2002

URACCAN

MMSSEV

CALPI

Centro Humboldt

AMICA

2003

URACCAN

MMSSEV

Centro Humboldt

2004

UCA-Siuna

Nidia White

MMSSEV

AMICA

CONADETI

SUKAWALA

URACCAN

Centro Humboldt

2005

Coordinadora Civil

IPADE

Centro Humboldt

CADPI

URACCAN

2006

Centro Humboldt

URACCAN

IPADE

Coordinadora Civil

2007

Centro Humboldt

Coordinadora Civil

2008

Centro Humboldt

Alianza Social Continental

Fund. Para el Conocimiento Indigena

Coordinadora Civil

2009

Centro Humboldt

Fund. Para el Conocimiento Indigena

Coordinadora Civil

Red Territorial del Triángulo Minero

Luettelo haastatelluista henkilöistä

Acevedo Adolfo, Coordinadora Civil –kansalaisjärjestöverkoston talouskomission jäsen
Bush Carla, hankeneuvoja, Kepa Nicaragua, 2002-
Cunningham, Mirna, URACCAN:in yliopiston rehtori Kepan tukiessa REDICOSTA-verkosta
Castillo Jannette, Movimiento Comunal de Matagalpan koordinaattori
Finnilä Kari, Kepan kehitysjoukkolainen, 1992-1995
Hooker René, ohjelmatyöntekijä, Kepa Nicaragua, 2000-2009
Lara Xiomara, toimistosihiteeri, Kepa Nicaragua 1989-
Lehto Marko, kenttäkoordinaattori, Kepa Nicaragua, 1998-2002
Morales Lesbia, kehitysyhteistyöministeriön virkailija Kepan aloittaessa toimintansa Nicaraguassa
Moreno Ligia, koordinaatioassistentti, Kepa Nicaragua, 1989-2000
Nieminen Marjatta, kenttäkoordinaattori, Kepa Nicaragua, 1988-1991
Ordóñez Amado, toiminnanjohtaja, Centro Humboldt
Sandell Toni, kehityspoliittinen tiedottaja, Kepa Nicaragua, 2008-

Lähdeluettelo

Cranshaw, Marta Isabel (2005): Evaluation of KEPA, Nicaragua Field Study Report

Lager, Laura (2000): Sistematización de la cooperación. KEPA y las organizaciones de mujeres en Siuna entre 1993 y 1999. Kepan taustaselvitys nro. 1.

Rekola, Juha & Kirsi Salonen (2005): Kepa 20 vuotta – lyhyt oppimäärä. Kepa, Helsinki.

Romero T., Rainiero (2002): Memoria Institucional de KEPA. Oficina de Nicaragua y su programa de acompañamiento a Contrapartes Nacionales, Período 1998 - 2000

Wilska, Kent (2008): Los Empobrecidos. Kepan raportti nro. 93.

Zapata, Yuri (2003): Memoria 1er Seminario de Contrapartes 2003

Kepan asiakirjoja:

Annual report Nicaragua 2006

Annual report Nicaragua 2007

Annual Report 2008

Criterios para la selección de contrapartes y para la colaboración con las contrapartes de KEPA

KEPA Strategy for Development policy work, June - 2006

KEPA training strategy 2006 - 2010

La Brújula de Contrapartes - Hacia una cooperación de calidad

Memorias de seminarios talleres entre Kepa y sus contrapartes noviembre de 2001-junio de 2003

Nicaragua Country Paper 2007 - 2011

Programme Policy 2004 - 2006

KEPA Newsletter - uutiskirjeitä

Kumppani-lehtiä

www.kepa.fi